

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ
İLE FİZİKSEL AKTİVİTEYE YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erkan ADAK

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK

AMASYA

HAZİRAN-2023

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ
İLE FİZİKSEL AKTİVİTEYE YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

Erkan ADAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK**

**AMASYA
HAZİRAN-2023**

ERKAN ADAK tarafından hazırlanan “**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ İLE FİZİKSEL AKTİVİTEYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü **Beden Eğitimi ve Spor** Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Başkan: Prof. Dr. Recep KÜRKÇÜ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Üye: Doç. Dr. Nilgün VURGUN

Sporla Psikososyal Alanlar Anabilim Dalı, Celal Bayar Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

.....

Tez Savunma Tarihi: 08/06/2023

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....

Prof. Dr. Ayşe ŞAHİN YAĞLIOĞLU
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü V.

ETİK BEYAN

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

08/06/2023

Erkan ADAK

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimin değerli parçalarından olan bu seminer çalışmam süresince bilgilerinden faydalandığım, her yönüyle örnek edindiğim, tecrübelerini kısıtlamadan benimle paylaşan, her an ulaşabilir olduğum, danışmanım olmasından onur duyduğum değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK'e

Yüksek lisansa başlamamda ve bitirmemde beni teşvik edip bu sürecin başından sonuna kadar her türlü desteği benden esirgemeyen sevgili eşim Sibel ADAK'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar DİZİNİ.....	vii
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.1.1. Problem cümlesi	3
1.1.2. Alt problemler.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.5. Araştırmanın Varsayımları	5
1.6. Tanımlar.....	6
2.GENEL BİLGİLER	7
2.1. Eğitim Kavramı.....	7
2.2. Eğitimin Amacı ve Önemi	7
2.3. Eğitim Türleri	9
2.3.1. Formal eğitim.....	9
2.3.2. İnformal eğitim	12
2.4. Beden Eğitimi Kavramı	12
2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi	13
2.6. Beden Eğitimi Programının Temel İlkeleri	14
2.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı	15
2.8. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerindeki Etkisi	16
2.8.1. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin zihinsel gelişimi üzerindeki etkisi	16
2.8.2. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin fiziksel gelişimi üzerindeki etkisi.....	17
2.8.3. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin sosyal ve duygusal gelişimi üzerindeki etkisi.....	17
2.9. Eğitim Kademelerinde Beden Eğitimi Dersi	18
2.9.1. Okul öncesi kademedede beden eğitimi ve spor dersi.....	18

2.9.2. İlkokullarda beden eğitimi ve spor dersi.....	19
2.9.3. Ortaokullarda beden eğitimi ve spor dersi.....	19
2.10. Fiziksel Aktivite.....	20
2.11. Sağlık ve Fiziksel Aktivite.....	21
2.12. Fiziksel İnaktivite	22
2.13. Fiziksel Aktivitenin Vücut Sağlığına Katkısı	22
2.14. Fiziksel Aktivitenin Zihinsel Gelişime Katkısı	23
2.15. Tutum Kavramı.....	24
2.16. Tutumu Oluşturan Öğeler	24
2.16.1. Zihinsel (bilişsel) öge.....	24
2.16.2. Duyuşsal öge.....	25
2.16.3. Davranışsal öge.....	26
2.17. Tutumların Oluşması ve Değişmesi.....	27
2.18. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	28
2.19.Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle İlgili Çalışmalar	29
3.GEREÇ VE YÖNTEM	34
3.1.Araştırma Yöntemi	34
3.2.Evren ve Örneklem	34
3.3.Verilerin Toplanması	36
3.4.Veriler Toplama Araçları	36
3.4.1. Kişisel bilgi formu	36
3.4.2. Beden eğitimi dersi tutum ölçeği.....	37
3.5. Verilerin Analizi	37
4.BULGULAR	39
5.TARTIŞMA.....	50
6.SONUÇ VE ÖNERİLER	55
7.KAYNAKLAR.....	58
EKLER.....	68
Ek 1. Etik kurul izni	69
Ek 2. Milli eğitim izin belgesi.....	70
Ek 3. Kişisel bilgi formu	71
Ek 4. Beden eğitimi dersi tutum ölçeği.....	72

Ek 5. Fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği.....	74
ÖZGEÇMİŞ	75

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.2.1. Öğrencilere Ait Tanımlayıcı İstatistikler	34
Tablo 3.5.1 Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistikleri, Normallik Dağılımı ve Güvenirlilik Analizi Sonuçları.....	38
Tablo 4.1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait T-Testi Sonuçları.....	39
Tablo 4.2. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait ANAOVA Analizi Sonuçları ...	40
Tablo 4.3. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyleri İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait ANAOVA Analizi Sonuçları ...	41
Tablo 4.4. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyleri İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait ANAOVA Analizi Sonuçları ...	42
Tablo 4.5. Öğrencilerin Annelerinin Spor Yapma Durumları İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait T-Testi Analizi Sonuçları.....	43
Tablo 4.6. Öğrencilerin Babalarının Spor Yapma Durumları İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait T-Testi Analizi Sonuçları.....	44
Tablo 4.7. Öğrencilerin Kendilerini Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Yeterli Görme Durumları İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait ANAOVA Analizi Sonuçları.....	45
Tablo 4.8. Öğrencilerin Spor Yapma Durumları İle Beden Eğitimi Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait T-Testi Analizi Sonuçları.....	46
Tablo 4.9. Öğrencilerin Spor Lisansı Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait T-Testi Analizi Sonuçları.....	46
Tablo 4.10. Öğrencilerin Egzersiz Sıklığı Durumuna Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Düzeylerine Ait ANAOVA Analizi Sonuçları.....	47
Tablo 4.11. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutumları Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	48

ÖZET

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ İLE FİZİKSEL AKTİVİTEYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Erkan ADAK

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran 2023
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının incelenmesidir. Bu amaçla araştırmada, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumları, öğrencilerin, cinsiyet, sınıf düzeyi, , spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir.

Araştırmaya, 2021-2022 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ilçe merkezinde yer alan ortaokullarda 5. 6. 7. ve 8. sınıf seviyelerinde eğitim gören 471 kız 549 erkek öğrenci olmak üzere toplam 1020 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmanın verileri, kişisel bilgi formu ve Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen Beden eğitimi Dersine Yönelik Tutum ölçeği ve Yıldizer, Bilgin, Korur, Yüksel ve Demirhan (2019) tarafından geliştirilen Fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği (FAYTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), pearson korelasyon analizi ve gruplar arası farkın kaynağını belirlemek için LSD Post Hoc. testleri kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre, cinsiyet, sınıf düzeyi, beden eğitimi dersinde kendini yeterli görme, spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma durumu değişkenleri ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,01$). Ayrıca, beden eğitimi dersi tutum ölçeği ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeğinin alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,01$). Bu sonuçlara göre 5ve 6. sınıfların 7 ve 8. sınıf; spor yapan öğrenciler yapmayan öğrencilerden, kendilerini beden eğitimi ve spor dersinde yeterli gören öğrenciler yetersiz gören öğrencilerden; lisanslı spor yapan öğrenciler, lisanssız spor yapanlardan daha yüksek düzeyde beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutuma sahiptirler. Ayrıca, haftalık egzersiz sıklığı 3 gün ve üzeri olan öğrencilerin, haftalık egzersiz sıklığı 2 gün ve altında olan öğrencilerden beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları daha yüksektir. Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim düzeyleri yükseldikçe öğrencilerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları da yükselmektedir. Ebeveynleri spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları spor yapmayan anne-babaya sahip öğrencilere oranla daha yüksektir. Çalışma sonuçlarına göre, sportif etkinliklere hem öğrencilerin hem de ebeveynlerinin katılımının sağlanması ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik olumlu tutum geliştirmelerine imkân sağlayabileceği öngörülebilir.

Anahtar kelimeler: Tutum, Beden Eğitimi, Fiziksel Aktivite, Öğrenci

ABSTRACT

ANALYSIS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS LESSON WITH PHYSICAL ACTIVITY

Erkan ADAK

Amasya University Institute of Health Sciences
Physical Education and Sports Department, M.Sc., June 2023
Advisor: Assist. Prof. İlknur YAZICILAR ÖZÇELİK

The aim of this research is to analyze the attitudes of secondary school students towards physical education with sports lessons and physical activity. For this purpose, secondary school students' attitudes towards physical education with sports lessons and physical activity were examined in terms of gender, grade level, self-efficacy in physical education lesson, sports, sports license and weekly exercise frequency, and parents' education and sports status variables.

A total of 1020 students, 471 girls and 549 boys, studying at 5th, 6th, 7th and 8th grade of the secondary schools in the center of Şahinbey district of Gaziantep in the 2021-2022 academic year, voluntarily participated in the study. The data of the study were collected using the personal information form and the Attitude towards Physical Education Lesson scale developed by Güllü and Güçlü (2009) and the Attitude towards Physical activity scale (FAYTÖ) developed by Yıldizer, Bilgin, Korur, Yüksel and Demirhan (2019). In the analysis of the data obtained, descriptive statistics, independent groups t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), pearson correlation analysis and LSD Post Hoc. tests have been used.

According to the results of the analysis, there is a statistically significant difference between the students' gender, grade level, self-efficacy in physical education lesson, doing sports, sports license and weekly exercise frequency, and physical activity. ($p < 0.01$). In addition, there was a significant positive correlation between the physical education lesson attitude scale and all sub-dimensions of the attitude scale towards physical activity ($p < 0.01$). According to these results, male students are more than female students; 5th and 6th grade students, 7th and 8th grade students; from students who do sports and those who do not; students who consider themselves sufficient in physical education and sports lessons are among the students who consider themselves inadequate; Students who do sports with a license have a higher level of physical education lessons and attitudes towards physical activity than those who do sports without license. In addition, students with a weekly exercise frequency of 3 days and above have higher attitudes towards physical education lesson and physical activity than students whose weekly exercise frequency is 2 days or less. As the education levels of the parents of the students increase, the attitudes of the students towards the physical education lesson and physical activity also increase. Finally, the attitudes of the students whose parents do sports regularly towards physical education lesson and physical activity are higher than the students whose parents do not do sports. According to the results of the study, it can be said that ensuring the participation of both students and their parents in sports activities can enable secondary school students to develop positive attitudes towards physical education lessons and physical activity.

Keywords: Attitude, Physical Education, Physical Activity, Student

1. GİRİŞ

Eğitim kavramı insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Eğitimin geçmişten şimdiye kadar gelebilmesi ve bütün dönemlerde öneminin eskiye oranla sürekli artması eğitimin toplum için ne kadar vazgeçilmez bir kavram olduğunu bizlere göstermiştir. Eğitim kavramının bu kadar önemli ve vazgeçilmez olmasının nedeni insanın eğitilebilir bir canlı olmasından kaynaklanmaktadır (Ergün, 2008). Bu sebeple insanoğlunun hayatında eğitim anlayışının müstesna bir önemi vardır. Özel bir biyolojik ve psikolojik sistemi bulunan bu varlık için insan olabilmesinin ön koşulu eğitimidir. Velhasıl insan adı ile tanımlanan varlık, sadece eğitimle, eğitilebilir bir varlık olmasında dolayı “insan” olur. Dünya üzerindeki bütün canlılar hayatlarını içgüdüleriyle devam ettirirken, düşünebilme yetisine sahip olan insan ise bunu eğitimle yapar (Gökdoğan, 2011).

Eğitimden istenilen, bireylerin yeteneklerini ortaya çıkarmak ve onları geliştirerek verimli olabilecekleri düzeylere çıkmasında yardımcı olmaktır. Bireyin tüm gelişim alanlarıyla (fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal) bütünlük içinde yetiştirmek çağdaş eğitim sisteminin temel prensiplerindendir. Çağdaş eğitim anlayışa göre eğitimdeki gayenin gerçekleşmesi insanın sadece zihinsel olarak eğitilmesinin yanı sıra fiziksel eğitimi ile de mümkündür (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006). İnsanlar doğası gereği hareket etmek ve aktif bir hayat sürmek zorundadırlar. Diğer canlılar gibi insanlarda temel ihtiyaçları olan beslenme, barınma, kendisinin ve yakın çevresinin güvenliğini sağlama gibi içgüdülere sahiptirler. İnsanlar bu alandaki becerilerini ve deneyimlerini geliştirmek için bedensel olarak gelişime gerek duymaları beraberinde beden eğitimi ve spor kavramlarının oluşmasını sağlamışlardır (Eken, 2008).

Okul dönemindeki çocukların fiziksel açıdan gelişimlerine yardımcı olmak için ders müfredatına yerleştirilmiş olan beden eğitimi dersine aktif bir şekilde katılan öğrencilerin beden, ruhen ve sosyal yönden gelişmelerine büyük destek sağladığı düşünülmektedir (Cairney, Kwan, Velduizen ve Bray, 2012). Beden eğitimi dersine katılım sağlamak öğrencilerde birden fazla özelliğin gelişmesinde ve oluşmasında önemli bir katkı sağlamıştır. Beden eğitimi dersine katılımda etkili olan faktörlere baktığımızda öğrencilerin öz-yeterliliklerinin artması, kendilerine olan güvenlerinin ve motivasyonunun kazanılmasının yanı sıra derslerine giren öğretmenlerin onlara karşı olan tutum ve davranışlarının da etkili olduğu bilinmektedir (Barr-Anderson, Ward, Conway ve Baggett, 2008).

Eğitim sisteminin içinde olan öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak onların hem kendisi için hem toplum için faydalı, mutlu, sağlıklı, üretken, ahlaklı, milli değerlerine sahip çıkan bireyler olarak karşımıza çıkmasında beden eğitimi ve spor önemli bir faaliyettir. Bireylerde istediğimiz davranış değişikliklerini kazandırmak için en etkili yerler eğitim kurumlarıdır. Dolayısıyla eğitim kurumlarının programlarında yer alan beden eğitimi derslerinde uygulanacak olan planlarda öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarına yönelik beceriler kazanmaları sağlanabilir (K.H. Dönmez, B. Dönmez ve Kolukısa, 2015).

Eğitimin temel hedeflerinin arasında insanları zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal yönden en iyi şekilde geliştirerek donanımlı birey yapmak vardır. Beden eğitimi kişilerin bilişsel, bedensel ayrıca sosyal gelişimlerinin bir bütün olarak gelişmesini sağlayarak bu hedeflere ulaşılmasına yardımcı olur (Yıldız ve Güven, 2014). Eğitim sisteminde arzu edilen hedeflere ulaşmak için planlı ve programlı eğitim kurumlarının oluşturulması ve bunların içeriğinin ihtiyaca yönelik doldurulması vazgeçilmez bir gereksinimdir. Organize olmuş bir eğitim sisteminde başarıya ulaşabilmek için sportif faaliyetlere katılmak bireylerde olumlu etki yaratırken bir diğer sebep ise o derse karşı bireyin tutumdur (Kiremitçi, K.Y. Balyan ve H. Balyan, 2012).

İnsanoğlu dünyaya gözünü açtığı andan itibaren çevresiyle bir etkileşim ve iletişim halindedir. Bu sebeple çevresinde olan olaylara, nesnelere, düşüncelere veya insanlara yönelik bir tutum ortaya koyabilirler. “Tutumlar, bireylerin bir düşünce veya olay durumunda hareketlerine yön veren onları etkileyen tavır, hâl veya duygu halidir. Başka bir tanım ile tutum kavramını açıklayacak olursak, İnsanın karşılaştığı toplumsal bir olaya veya günlük hayat içinde karşıdaki bir objeye yönelik oluşturduğu fikirleri, tecrübeleri ve güdülerini sistemli bir halde birleştirerek takındığı davranışsal bir tavidir” (İnceoğlu, 2009).

Tutumlar nasıl ki bir sporun içerisinde kendini gösteriyorsa beden eğitimi derslerinde de ilgi, istek ve motivasyon açısından öğrenciler üzerinde etkisini de gösterebilir. İnsan zaman içerisinde sürekli gelişen bir varlıktır. Bu nedenle kişinin bireysel özellikleri olan fizyolojik ve psikolojik gelişimi, becerileri, sosyal becerileri, yaşı, cinsiyeti vb. onu tamamlarken onu şekillendiren yardımcı tutumlardır. Bilgi ile ilgili olarak birbirlerini olumlu ya da olumsuz etkileyebilirler. Beden eğitimi alanında yapılan çalışmalara gereken önem verilmemesine rağmen insanların düzenli spor yapma alışkanlıkları yeterli düzeye ulaşmamıştır. İnsanların birçoğu spor ve egzersizin ne gibi faydası olduğunu bilmekte fakat

en basit spor aktivitelerine bile dâhil olmak istememektedir. Sporla alakalı oluşturulan eski tutumların insanların spor hayatını etkilediği yadsınamaz bir gerçektir (Özyalvaç, 2010).

Bireyler eğitim kurumlarına veya buradaki verilen derslere yönelik iyi yönde ya da kötü bir tutum sergileyebilirler. Eğer öğrencilerde beden derslerine, sportif etkinliklere, yarışmalara olumlu bir bakış ve tutum varsa, ders sürecinde dersi alan çocuklar sürekli aktif olur aynı zamanda verimli bir ders olur. Tam tersi bir durumda öğrencilerin beden eğitimi dersine olan olumsuz tutumları, dersin verimliliğini, temposunu düşürebilir, onları derse girmemeye, ders esnasında mutlu olmama, ders düzenini bozma gibi çeşitli olumsuzluklar çıkarmasına sebep olabilir (Silverman ve Scrabis, 2004).

Fiziksel aktiviteler (FA) çocukların keşfedilmemiş becerilerini ve yaratıcı taraflarını göz önünde bulundurarak, kendilerine güven duygusu kazanmalarına destek olur. Kişinin kendine olan güven duygusu, bireyde sosyal bir varlık olmasında önemli yeri vardır (Akgün, 2014). Özellikle çocukluk ve okul dönemlerinden bu yana yapılan fiziksel aktiviteler (FA) ile alakalı yapılan tarama sonuçları bu alanla ilgili bilimsel araştırmalara da yön vermektedir (Hekim, 2014).

Oyun, çocuklar ve gençler için özellikle fiziksel aktivitenin (FA) önemli bir kaynağıdır. Oyun dediğimizde çocuklarında aklında özgürce hareket etmek, eğlenmek vardır. Oyunların eğlenceli yönleri olduğu gibi elbette oyunların zor yönleri de vardır. Çocuklar her dakika oyun oynamak için kendilerine bir ortam yaratabilirler. Bazı Çocuklar küçük yaşlarda bireysel oyunlar oynamayı severler bazı çocuklar ise arkadaşları ile birlikte oyun oynamayı severler, fakat yaşları büyüdükçe bu durum değişir ve organize halde grupla oyun oynamayı ve spor yapmayı tercih ederler (McKenzie, Marshall ve Sallis, 2000).

1.1.Problem Durumu

1.1.1. Problem cümlesi

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının incelenmesidir. Bu amaçla, “ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumları ne düzeydedir? Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları demografik özelliklerine göre farklı mıdır?” sorularından hareketle aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1.1.2. Alt problemler

- Öğrencilerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin anne eğitim düzeyleri ile beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin baba eğitim düzeyleri ile beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin anne spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin baba spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin kendilerini beden eğitimi ve spor dersinde yeterli görme durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin spor lisansı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin egzersiz sıklığı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının incelenmesidir. Bu amaçla çalışmada, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları, öğrencilerin, cinsiyet, sınıf düzeyi, beden eğitimi dersinde kendini yeterli görme, spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Beden eğitimi ve dersi, çevremizde fiziksel aktivite yapma alışkanlığını kazanmamızda ve fiziksel aktiviteyi ve yaşam biçimi haline dönüştürmemize yardımcı olur, Ülke olarak sportif başarılarla imza atmak, yaşadığımız hayattan zevk almak, mutlu, sakin, huzurlu ve kendine güvenen, çevresinde belli bir statüye sahip her yönüyle aktif olan toplum oluşumunda büyük bir öneme sahip olduğu gerçeği göz ardı edilemez (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Formal eğitimin önemli bir paydaşı olan beden eğitimi ve spor dersi öğrencilerin her türlü gelişimlerine (fiziki, zihinsel, sosyal) faydası olduğu bilinmektedir. Beden eğitimi dersinin amacına uygun ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için Öğretmen, öğrenci ve ders programı gibi önemli üç öğenin birbiriyle uyumlu şekilde faaliyet göstermesi gerekir. Beden Eğitimi dersini önemli kılan, faydalı hale getiren, geliştiren bu üç önemli kavramdır. Öğrencilerin derslere yönelik tutumları, öğretmenler açısından ve ders planlarının işlerliği yönünden önemli bir boyuttur (Kangalgil vd., 2006).

Yaptığımız bu çalışma, ortaokulda eğitim gören öğrencilerin fiziksel aktiviteye ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını cinsiyet, sınıf, anne-baba eğitim durumu, anne baba spor yapma durumu gibi değişkenlerle karşılaştırarak incelemek; bunlara yönelik olumlu tutum kazandırılmasının sağlamak, çalışma verileri ile literatüre ışık tutmak ve ileride yapılması planlanan çalışmalara da kaynaklık etmesi amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırmada elde edilen veriler araştırmaya gönüllü olarak katılan, Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde yer alan ortaokul öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmanın uygulanması 2021-2022 yılı eğitim ve öğretim dönemi içerisinde gerçekleştirilmiş ve bununla sınırlandırılmıştır.
- Araştırma, ebeveynlerin " Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği " ve "Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği" sonuçları ve araştırmacının hazırlamış olduğu kişisel bilgi formuna verilen cevaplar ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

- Araştırmaya katılan öğrencilerin kullanılan veri toplama araçlarını doğru ve içtenlikle objektif bir şekilde cevapladıkları varsayılmaktadır.

- Kullanılan ölçme araçlarının istenilen bilgiyi ölçtüğü, geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır
- Seçilen örneklemin evreni yansıttığı varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Tutum: “İnsanın kendine veya etrafındaki bir objeye, toplumsal bir olay veya hadiseyle alakalı tecrübe, bilgi, tavır, duygu ve düşüncelere dayanarak sınıflandırdığı bilişsel, duyuşsal veyahut davranışsal bir tepki ön biçimidir” (İnceoğlu, 2011).

Beden eğitimi: Kişinin beden ve ruh sağlığını korumak fiziksel becerilerini geliştirmek maksadıyla, istenildiğinde ortam şartlarına ve bireylerin özelliklerine göre farklılaşabilen esnek kuralları olan oyun, jimnastik vb. spora dönük uygulama ve çalışmaların tamamını içine alan geniş yapıli faaliyetlere beden eğitimi denir (İnal, 2014).

Spor: Bireyin fiziksel veya psikolojik açıdan sağlığını geliştiren, sosyal davranışlarını etkileyen, zihinsel ve bedensel olarak belirli bir seviyeye getiren biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur başka bir ifadeyle spor, insanın fikir, ruh ve bedensel olarak gelişmesi ve bu değerler arasında uyumu ve sosyalleşmesine katkıda bulunan bir olgudur (Yetim, 2019).

Fiziksel aktivite: Kas ve eklemlerin harekete geçmesi sonucunda enerji harcanmasını kapsayan, kalp ve nefes alma sıklığını yükselten, çeşitli sertliklerde yapılabilen, halsizlikle sonuçlanan aktiviteler olarak tanımlanır (Can, 2013).

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim Kavramı

Hayatımızın her anında her köşesinde karşı karşıya kaldığımız eğitim kavramı, evde, işte, okulda, sosyal hayatta kısacası her yerde vazgeçilmez tek kavramdır. Eğitimin tanımıyla ilgili birçok kişi düşüncelerini farklı şekillerde dile getirmişlerdir. Fakat eğitimin ne anlama geldiği insanların ve toplumların yaşayış şekillerine göre değişkenlik göstermektedir. Günümüze kadar olan sürede eğitim değişik ve farklı şekillerde tanımlaması yapılmıştır (Saylan, 2020).

Bireyin bilişsel, fiziksel, sosyal becerilerinin, davranışlarının gerektiği ölçüde ve bireyin istediği doğrultuda ilerlemesi ve kendisine yeni beceriler, davranışlar oluşturmadaki her türlü etkinlik ve çalışmalar eğitim adı altında sayılabilir (Akyüz, 2008).

Kişinin sahip olduğu değerlerinin farkına vararak bunları en uygun şekilde ve istenilen düzeyde geliştirip, kendine göre özümseyerek bir davranış olarak ortaya çıkarmasına eğitim denir (Tutkun, Genç ve Çoruk, 2015).

Eğitim hayat boyu devam eden insanlara çeşitli davranış, yetenek ve tutum kazandıran bir süreçtir. Kişilerin kazandıkları bu davranışlar genel olarak fark edilir ve gözlenebilir bir düzeydedir. Örneğin; Voleybol da manşet pas yapmasını bilmeyen bir çocuğun gerekli eğitimi aldıktan sonra manşet pası yapabilmektedir (Erden, 2012).

Taşpınar (2017)'ye göre “Kişinin yaşamını sürdürebilmek için kazandığı davranışları ve davranışları kazanırken kendinden de bir şeyler katarak görev üstlendiği ve bundan sonraki yaşantısında da kazandıklarını ve geliştirdiklerini uygulamasıdır.”

Özetleyecek olursak eğitim; okulda ve okul dışında öğrenmenin devam ettiği ve gerçekleştiği kapsamlı bir yapıdır. Yaşam boyu devam ettiğinden dolayı sürekli; her alanda olmasından, sosyal, ekonomik, kültürel vb. tamamını kapsadığından çok boyutlu; bilimsel ve teknik gelişmeleri ile de yaşama yön vermesi bakımında dinamik; insan davranışları ile ilgilenmesinden dolayı sadece insana özgü; tüm kişilerin hedefleri doğrultusunda yetiştirip geliştirmesi açısından bütünleyici; istenildiği süre içerisinde her an ve her mekânda oluşması bakımından yani zaman mekân yönünden sınırsızdır (Gültekin, 2017).

2.2. Eğitimin Amacı ve Önemi

Eğitimin amaçları (Oktay, 2012);

- Kişinin kapasitesinin en üst seviyeye taşıyıp kendini gerçekleştirmesini sağlamak
- Kişinin içinde yaşadığı topluma en doğru şekilde uyum sağlayıp değişiklikleri ve gelişmelere katkıda bulunmak
- Kişinin, sevgi ve hakseverlik duygusuyla, dayanışma ruhuyla, hoşgörü ve demokratik aynı zamanda iradeli ve bağımsız çalışma gücü kazanmasını sağlamak,
- Bireyin üretici ve yaratıcı yaşama hazırlığını sağlamak, ona mesleki yeterlilik ve bilimsel bakış açısı kazandırmak,
- Kişiyi erdemli sağlam karakterli ve girişimci birey yetiştirmek

Eğitim, insan ile hayat arasında bir köprü görevi görmektedir. Eğitim kavramı yukarıdaki belirtilen amaçların mesuliyetini üstlenmeden önce de insanın gelişimiyle aynı doğrultuda gelişim göstermiştir. Tarih boyunca insanlar yeme, içme ve güvenlik gibi temel ihtiyaçlarını gidermek için kazandıkları tecrübeleri gelecek nesillere ulaştırmak amacıyla içinde bulunduğu dönemdeki insanlarla pratik yaparak bu deneyimleri öğretmeye çalışmışlardır. Böylece eğitim düşüncesi de gelişmiştir (Oktay, 2012).

Eğitimle olan gelişmelerin tamamı toplumdaki tüm bireyleri ilgilendirirken eğitim ile kazanılan değişimler ekonomiyi de etkilemektedir. Yapılan gelişmeler ve değişimler ekonomide büyümeye yol açarken ne kadar fazla eğitilmiş insan bir arada olursa toplumun refah ve mutlu olma seviyeleri o kadar yükselecektir (Eres, 2005) .

Genel anlamda eğitim ile ulaşılmak istenen temel hedefler fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı bireylerden meydana gelen kültür seviyesini en üst düzeye taşıması olarak kabul edebiliriz. Bu nedenle toplumun pozitif yönden gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak amacı taşıyan eğitim bütün insanları yakında ilgilendirmektedir. Toplumun belli bir refah düzeyin ulaşması bütün idarecilerin temel hedefidir. Fakat bu hedefe ulaşmak için toplumu oluşturan en küçük yapı taşı olan insanın fiziksel ve ruhsal yönden iyi bireyler olması yöneticileri bu hedefe ulaştıracaktır (Eres, 2005).

Eğitim kavramını duyduğumuz zaman ilk düşündüğümüz eğitim ve öğretim kuruluşları olsa da eğitim bu şekilde bir yapı olmayıp doğduğumuz andan itibaren başlayan ilk ev ortamında anne baba aracılığıyla verilip ilerleyen süreçte okul dönemine gelindiğinde eğitim kurum ve kuruluşlarında verilen bir süreçtir (Temiz, 2017).

Eğitim kavramını duyduğumuz zaman ilk düşündüğümüz eğitim ve öğretim kuruluşları olsa da eğitim bu şekilde bir yapı olmayıp doğduğumuz andan itibaren başlayan ilk ev ortamında anne baba aracılığıyla verilip ilerleyen süreçte okul dönemine gelindiğinde eğitim kurum ve kuruluşlarında verilen bir süreçtir.

2.3. Eğitim Türleri

Eğitim türlerini, formal eğitim ile informal eğitim olmak üzere iki başlık altında sayabiliriz. Ayrıca formal eğitim, örgün eğitim ve yaygın olmak üzere 2 bölümden oluşur (Gültekin, 2017).

2.3.1. Formal eğitim

Formal eğitim belli bir plana uyularak programlı biçimde programın taslağı hazırlanırken uzman öğretmenlerin rehberliğinde yapılan bir etkinliktir. Burada informal eğitimden ayıran en belirgin özelliğı planlı olmasıdır. Bu eğitimler okullarda verilirken belli yaş aralığında bulunan çocukların okul öncesi dönemde başlayıp üniversiteyi de içine alarak devam eden döneme denmektedir (Saylan, 2020).

Öğretim yoluyla gerçekleştirilecek bu süreç öğretmenin rehberliğinde yapılır ve kişiye hangi davranışın verilmesi istendiğı açıkça belirtilir. Bu sürecin temel hedefi istediğimiz davranışları öğrenciye vermektir. Bu süreç girişten sonuca kadar öğretmen kontrolünde yapılır ve değerlendirmede bulunulur (Çoban, 2012).

2.3.1.1. Örgün eğitim

Örgün kavramı, örnek fiilinden gelmektedir. Birbirleriyle bağlantılı, ilintili, birbirinin devamı anlamına gelir örgün kavramı. Örgün eğitim ise, birbirinin devamı olan, basamaklandırılmış, kademelendirilmiş öğretim kurumlarına denir. Aynı yaş aralığındaki çocuklara ve aynı düzeydeki kişilere, hedefe göre hazırlanmış olan programlar aracılığıyla planlı ve sistemli bir şekilde verilen eğitimdir. Örgün eğitim kurumları, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarıdır. Bu kurumlar birbirinin devamı şeklinde basamaklandırılmış ve bir önceki kademeyi bitirmeden bir sonraki kademeye geçilemeyeceğini göstermektedir. Örneğin ilköğretim diploması olmadan ortaokula geçilmez (Köse, 2020).

Türk Eğitim Sisteminin yürürlükte olan 4+4+4 eğitim sistemine göre örgün eğitim dönemleri aşağıdaki gibidir:

- Okul öncesi eğitim dönemi,
- İlköğretim dönemi
- Lise dönemi,
- Üniversite dönemi (Sarpkaya, 2021).

Okul Öncesi Eğitim: Bağımsız anaokulları, mesleki liseleri bünyesinde açılan uygulama sınıfları ve ortaokul-ilkokul bünyesinde açılan ana sınıfı olarak da açılabilmektedir. Anaokulu ve anasınıfı kayıtları, eylül ayı son hafta başlar. 57-68 ay arasındaki çocukların isteğe bağlı kaydı yapılır. Yaş olarak kayıt dönemi içinde olan çocukların kaydı yapıldıktan sonra okulun fiziki imkânları dâhilinde boş kontenjanlara alt yaş kategorisindeki çocuklarda alınabilir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2020).

Okul öncesi eğitimde hedeflenen amaçlar; çocukların kendi akran grupları ile ortak bir yetişme ortamı oluşup güzel ve doğru alışkanlıkların öğrenilmesi oyunlar eşliğinde onların bedensel, duyuşsal, sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlayarak iletişim becerilerini artırıp onları ilköğretim dönemine hazırlayıp yetiştirmek (Strateji Geliştirme Başkanlığı [SGB], 2021).

İlköğretim:2012 yılında yapılan düzenlemeye göre ilköğretim okulları; dört yıl ilkokul ile dört yıl ortaokullarından oluşur.30 Eylül itibariyle 66 ayını dolduran çocuklar, otomatik olarak ilkokula kaydedilir. Ancak 66-69 aylıkların kayıtları, velinin isteğiyle bir yıl ertelenebilir.60-66 aylıklar da velinin isteğiyle okula kaydedilebilir. Ortaokullar, ilköğretimin ikinci düzeyini oluşturur ve 10 ile 14 yaş arasındaki çocuklar için okullaşmayı içerir. Eğitim süresi dört yıldır ve devlet okullarında ücretsizdir. İkinci aşamada öğrencilere oy hakkı verilir ve öğrenciler ortaokullar ile imam Hatip ortaokulları arasında seçim yapar. Ortaokullarda lise eğitimini destekleyici öğrencilerin yeteneklerine, gelişim ve isteklerine göre birçok seçmeli dersler bulunmaktadır (Çiçek, 2013).

Bazen ilkokul bazen ortaokul müstakil olarak ele alınmış, bazen de birleştirilerek ilköğretim adını almıştır. Bundan önceki dönemde ilköğretim olarak ele alınan kurumlardan ortaokul bir önceki dönemde ortaöğretim bünyesinde bulunmuştur. İlkokul, ortaokulla birleşmeden önceki dönemde 5 yıllık bir eğitim sürecini kapsarken, günümüzde 4 yıllık bir eğitim sistemini ön görmektedir (Köse, 2020).

İlkokul ve Ortaokul eğitim dönemi bireyin daha sonraki eğitim hayatının temelini oluşturmaktadır. Bu dönemde çocuğun öğrendiği bilgi ve beceriler eğitimin temel taşlarını oluşturacak olup kişinin gelişimine ve çevresini etkilemesine katkı sağlayacaktır. Bu yönden ele alındığında toplumsal değerlerimizi tabana yaymak, bunları gelecek nesillere taşımak, ülkemizin kalkınması için gerekli olan her bakımdan eğitilmiş bir toplum yapısı oluşturmak ülkemizin sosyal ve kültürel düzeyini de yükseltecektir. (Gültekin, 2017).

Ortaöğretim: Zorunlu 4 yıllık ortaokul kademesini bitiren her bireyin bir üst kademe olarak eğitim aldığı kurumlara ortaöğretim denir. Bu okullar; Meslek Liseleri, İmam Hatip

Liseleri, Anadolu ve Fen Liseleri, Çok Programlı liseler, Spor ve Güzel Sanatlar liselerinden oluşmaktadır (Strateji Geliştirme Başkanlığı [SGB], 2018).

Ortaöğretimin kurumlarının genel amacı; bireyleri yaşadığı toplum ile ilgili bilgilendirmek toplumun sorunları ve bu sorunlar için bulunabilecek çözüm yolları, ülke ekonomisi adına neler yapılabileceği ülkeyi nasıl daha ileri seviyelere götürebilmek adına çözüm yolları aramak, kişinin istekleri ve becerileri doğrultusunda yükseköğretime hazırlamaktır (Sarpkaya, 2021).

Yükseköğretim: Üniversiteler, teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde faaliyet gösteren fakülteler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksekokulları ile uygulama ve araştırma merkezlerinden oluşmaktadır (YÖK, 2001).

Yükseköğretim le amaçlanan; bilimsel çalışmalar yapmak, ülkenin ihtiyacı olan kamu kurum ve kuruluşlarında görev alacak toplum için donanımlı insan gücü yetiştirmek, bilim alanında araştırma ve inceleme yapmak, bilimin ilerlemesi için nitelikli yayın yapmak, toplumu ilgilendiren konularda kamuoyuna gerekli, aydınlatıcı verileri topluma yaymak ve hizmet etmektir (MEB, 2011).

2.3.1.2. Yaygın eğitim

Daha önce örgün eğitim kademesinden herhangi birinde bulunup bırakan veya bu sisteme ilk defa girecek olan bireylere ihtiyaçları olan alanlarda yapılan eğitim türüdür. Bu eğitim farklı yaş kategorilerindeki ve farklı düzeydeki kişilere amaçları doğrultusunda hazırlanmış olan programlardır. Belirlenen süre ve planlar eşliğinde gerçekleştirilir (Arslan, Erdem ve Ünal, 2021).

Yaygın eğitimin yapısının amacı herhangi bir neden den dolayı örgün eğitimin dışında kalan kişilere boş zamanlarını aktif bir şekilde geçirmek, meslekleri ne olursa olsun bu meslekler ile ilgili hizmet içi çalışmalar, etkinlikler sunmak, bunlarla alakalı yeni güncel bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Bunlara ek olarak eğitimleri yarım kalan kişilerin eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamaktır (Arslan vd., 2021).

Genel eğitim ve mesleki-teknik eğitim olarak 2 bölümden oluşan bu yapı birbirlerini tamamlayıcı bir anlayışla hazırlanır. Örneğin; halk eğitim, açık öğretim kurumları, olgunlaşma enstitüleri, hizmet içi ve dışı her türlü eğitim, çıraklık okulu yaygın eğitim merkezlerinden bazılarıdır. (Erdem, 2021).

2.3.2. İnfomal eğitim

İnfomal eğitim tamamen günlük hayatımız içinde kendiliğinden meydana gelip gerçekleşen bir kültürlenme sürecidir. İnfomal eğitimde eğitici profesyonel kişilerden oluşmamaktadır. Hastanelerde veya otobüs duraklarında yaşlılara ve engelli bireylere öncelik verilmesi konusunda çocukların eğitilmesi infomal eğitimidir. Burada amaç öğretilmek istenen kültürel bir değeri çocuğa aktarmaktır. Planlama yapılmamış belli bir zaman ve mekân verilmemiştir. Gözlem ve taklit infomal eğitimde en yaygın öğrenme yoludur. İnfomal eğitim olumlu yönde davranışlar kazandıracağı gibi olumsuz davranışlarda kazandırabilir. Mahallede akranlarıyla oyun oynayan çocuğun oyun esnasında arkadaşlarından kötü sözler öğrenmesi, çevresinde sigara kullanan kişileri görüp sigara içmesi de bir infomal eğitimidir (Arslan, 2021).

Formal Eğitim:

- Belli bir amaca hizmet ederken plana uymak zorunludur
- Planlama öğretmen tarafından yapılırken öğretim yolu ile gerçekleşmektedir
- Başından sonuna kadar olan kısım kontrollü ortamda olur
- Genellikle okul vb. kurumlarda olur
- Bireyleri olumlu bir davranışa yöneltmek temel amaçtır

İnfomal Eğitim:

- Bir amaca hizmet etmediğinden dolayı gelişigüze'dir
- Belli bir plana sahip olmadığından dolayı bulunduğu yere göre şekillenir.
- Dışarıda, arkadaş ortamında, çalıştığımız işyerinde ve ya okulda yani her yerde oluşur.
- Olumlu davranışlarla beraber olumsuz davranışlarda oluşabilmektedir (Taşpınar, 2017).

2.4. Beden Eğitimi Kavramı

Bireyin toplumsal kurallara uyum sağlayan, değişik fikirlere saygı gösteren, doğruyu ve yanlış fark edebilen, başarılı olmak için çaba harcarken başarısız olduğunda bunun sebeplerini sorgulayabilen araştırma-geliştirme yetisine sahip bilinçli bir insan olmasını sağlayan kavramdır (Harmandar, 2004).

2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi

Eğitimle ulaşılmak istenen temel hedeflerin içinde önemli olan nitelikli ve kaliteli insan gücü potansiyeli yetiştirmektir. Bu şekilde amaçlanan bir yapıda olan bireyler yetiştirmek için hedef kitlenin fiziki, sosyal ve zihinsel yönden de sağlıklı bireyler olması amacıyla beden eğitimi faaliyetlerine önem verilmelidir. Bu faaliyetler düzenli bir şekilde yapıldığı takdirde bireylerin hem fiziksel açıdan gemde diğer gelişim alanları bakımından sağlık bireyler yetişecektir (Heper, 2012).

Teknolojik yönden henüz yeterli ilerlemelerin olmadığı eski çağlarda insanlar günlük hayattaki işlerini beden gücüne dayanarak yaparlardı. Son dönemlere baktığımızda teknolojik olarak gelişmeler ilerlediği için insanların önceden bedenlerini kullanarak yaptıkları işleri şimdi aletler, makinalar yaptığı için insanlar açısından hareketsiz ve tembel bir hayat tarzını da beraberinde getirmiştir. Bu durum ülkemizde ve dünya genelinde birçok hastalığın ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Devletler bu sağlık durumlarına müdahale etmek ve çözüm yolu bulmak için farklı uygulamalar peşine düşmüşlerdir. İşte tam da bu nokta da Beden eğitimi etkisini göstermiş herkes beden eğitimi dersinin ve fiziksel aktivitelerin hareketsiz olan bu yaşam biçiminin olumsuz etkilerini gidermek için bir çare olabileceğini değerlendirmişlerdir. Yapılan çalışmalara göre travma ile oluşan sağlık durumları haricinde, her sağlık sorununa beden eğitimi faaliyetlerinin iyileştirici bir etkisinin olduğu belirtilmiştir (Açak, 2006).

Boben vd. (2005) beden eğitimi dersinin eğitim sistemi içinde bulunmasının okullarda ders olarak okutulmasının 4 büyük nedeni vardır. İlk sebep, bu dersin programlamanın kapsamlı ve uzun soluklu bir süreci içermesidir. İkinci sebep, gelişim dönemi olarak en kritik dönem olan çocukluk dönemi ve ergenlik dönemi için doğru etkinlikler sunarak onlara katkı sağlamasıdır. Üçüncü neden, uygulanacak olan program içeriğinin içinde bulunulan çağın gerekliliklerine uygun, hedef kitleye uygun olmasıdır. Son neden ise, çocukların gelişim dönemlerine uygun etkinlikler yapabilecekleri gerekli altyapı ihtiyacının sağlanabileceği ortak bir kullanım alanı olan okullarda verilmesidir (Erpic, Skof, Boben ve Zabukovec, 2005).

Okullarda verilen beden eğitimi dersinde bireylerin yaptıkları etkinlikler sayesinde bedensel olarak gelişmelerine sağlık bir bedene sahip olmasına, yapılan spor faaliyetlerinin rahatlatıcı ve motive edici etkileri sayesinde hem ruhsal hem zihinsel olarak gelişmelerine etki etmesi yüzünden önemli bir branştır (Şahin, Pehlivan ve Kuter, 2001). Genel eğitim örgüt yapısı içinde beden eğitimi dersinin önemi açık ve nettir (Yoncalık, 2004). Bu

sebepten dolayı eğitim sistemi içinde bulunan her öğrenci için diğer branş dersleri ne kadar önemliyse bu derste o denli önemlidir ve ders saatlerinin arttırılması gerekliliği bir gerçektir (Sönmez ve Sunay, 2004).

Günümüzde obezite düzeyinde olan insan sayısı hızla yükselmektedir. Özellikle gençlerimizde ve çocuklarımızda şişman olma oranı artmaktadır. Okul çağında olan bir çocuğun beden kitle indeksinin (vki) normal bir seviyede olmasını sağlamak amacıyla beden eğitimi derslerini bir araç olarak kabul edebiliriz. Obezitede oranlarının artmasının iki temel sebebi vardır. Bunlardan birincisi, giderek azalan bedensel hareketler ve ikincisi ise Yanlış beslenme tarzına sahip olmamızdır. Obeziteden uzak kalmak istiyorsak daha fazla hareket ve doğru beslenme tarzına sahip olmak gerekir (Sacaklı, 2013).

2.6. Beden Eğitimi Programının Temel İlkeleri

Beden Eğitimi Ders Programı'nın önemli ilkeleri aşağıda sıralanmıştır:

- Fiziksel aktiviteler, oyunlarla ve spor aracılığıyla öğrenme temellidir.
- Çocukların zihinsel, duyuşsal ve fiziksel gelişim alanları bir bütün olarak incelenip işleme alınmıştır.
- Öğrencilerin kendi kendine öğrenmelerine olanak sağlar.
- Bütün bileşenleriyle sarmal bir sistemi vardır
- İhtiyaca yönelik değişebilir
- Konu İçerikleri verilmek istenilen kazanımlara ulaşmak için bir vasıtaadır
- Eğitim sırasında öğrencilerin akranlarıyla ve çevresiyle iletişimi önemlidir.
- Eğitim esnasında hem tek başına hem de arkadaşlarıyla eşli çalışmalar yapılır.
- Ders anında bireyler için güven verici bir ortam sağlamak önemlidir.
- İlerici, sorgulayıcı düşünme yapısı ön plandadır.
- Toplumsal değerlerin yanında evrensel kabul edilen değerlere de değinilmiştir.
- Eğiticilere özgür bir plan imkanı verilmiş ve içeriğe kendi özgürlüğünü yansıtmaya olanağı verilmiştir.
- Öğrencilerin derslere aktif katılım göstermeleri önemlidir.
- Öğrenme faaliyetlerini gerçekleştirirken eğlenceli bir ortam önemlidir
- Düzenli, sağlıklı ve aktif bir hayat alışkanlığı oluşturur (MEB, 2018).

2.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı

Okul programı içinde beden eğitiminin benzersiz bir rolü vardır, çünkü katılım gösteren çocukların hareket kabiliyetlerine ve bedensel uygunluk haline destek gösteren tek alandır (Shimon, 2011).

Eğitim-öğretim kurumlarında okutulan dersler arasında öneminden bahsettiğimiz beden eğitimi dersinin amaçlarını sıralayacak olursak öncelikle beden eğitimi dersinde aktif katılan çocukların hem o ders esnasında hem de ders dışında mutlu bir birey olması amaçlanır. Bütün çocukların bedensel kapasitesini üst seviyeye çıkarmak, Beden eğitimi ders kazanımlarında ulaşmak istenen hedefler belirlenerek çocuklara bu doğrultuda yönlendirmeler yapıp, sağlıklı bir toplum yapısı, kaliteli bir yaşam tarzı oluşturmak dersin önemli amaçlarından (Pate, Corcin ve Pangrazi, 1998).

Öğrenciler, yaşamları boyunca çeşitli fiziksel aktiviteye katılmalarını sağlayacak beceri, bilgi ve tutumları okullarda öğrenirler. İlkokul beden eğitimi programları, çocukların temel motor becerilerinde (örneğin atma ve yakalama), oyun, spor, fitness ve dans etkinliklerine temel oluşturan hareket kavramlarında (örneğin, denge) yetkinlik kazanmalarına yardımcı olmaya odaklanır. Çocuklar okullarda beceri ve fiziksel uygunluk ile birlikte fiziksel aktivite kavramlarını öğrenirler. Ayrıca sınıflar arası müsabakalar, tüm yetenek seviyelerindeki öğrencilere akranlarıyla rekabet edebilme fırsatları sunar. Üniversite düzeyinde gençler; fitness, tenis gibi grup egzersizleri veya rekreasyon aktivite programlarına katılabilirler (Walton-Fisette ve Wuest, 2018).

Ülkemizde beden eğitimi ve spor, yetişmekte olan genç nesillere fiziksel ve bedensel sağlıklı bir hayat biçimi kazandıran önemli faaliyet alanı olarak kabul edilmektedir. Beden eğitiminin hedefi sadece okulda aktivitelere katılım göstermek değil bu ilgi ve alakasını günlük yaşantısına çevirip sporu hayat tarzı yapması özel amaçlarından (Walton-Fisette ve Wuest, 2018).

Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor dersi programının amaçları;

- 1.Ülkemizde ve dünyada spor tarihi ile alakalı bilgi sahibi olma
- 2.Spor faaliyetlerine katılarak bilgi ve becerilerini arttırıp bunları alışkanlık durumuna getirip davranış haline getirmek
- 3.Spor alanında güncel veya eski dönemlerde başarılı olan sporcularımızı tanımak
4. Spor kavramları ile alakalı kural ve yönergeleri bilmek bunları uygulamak
- 5.Normal olan bireylerin yanında bedensel veya farklı bir engel sınıfına dâhil plan kişiler için spor faaliyetlerinin önemi ve rolü hakkında bilgi sunma
6. Belirli gün ve törenlerde o günün anma ve önemini bilme ve kutlamalara katılmak,

7. Atalarımızın beden eğitimi ve spor ile alakalı sözlerini bilip, yorumlama.

8.Yarışmalara, müsabakalara katılıp göstermek ve sosyal bir öğrenci olmak

9.Vücudumuza zararı olan sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıklardan uzak durma

10.Yapılan spor etkinliklerinde fair-play çerçevesinde sürdürmek.

12.Spor ile alakalı olan kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olma amaçlanmaktadır (MEB, 2018).

2.8. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerindeki Etkisi

Beden eğitiminin gelişim alanlarına etkisi sonucunda öğrencide; öğrenme, anlama, akranlarıyla ilişkiler kurma, konuşma becerisi ve sosyal bir birey olması gibi özellikler pozitif yönde etkilenir (Sarıdede, 2018).

Beden eğitimi ve sporun gelişim alanına etkilerini aşağıdaki gibi inceleyebiliriz (Siendentop, 2004).

1.Fiziksel Gelişim Alanlarına Etkisi

2.Psiko-motor Gelişime Alanlarına Etkisi

3.Bilişsel (Zihinsel) Gelişim Alanlarına Etkisi

4.Duygusal ve Sosyal Gelişim Alanlarına Etkisi

2.8.1. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin zihinsel gelişimi üzerindeki etkisi

Zihinsel alanda gelişim, insan bedeni ile aklı arasındaki dengeli bir uyumun sonucudur (D.S. Özer ve K. Özer, 2001). Diğer bilim alanlarında görüldüğü gibi, beden eğitimi ve spor derslerinde de kendine has teknik hareketlerin hissedilmesi ve anlaşılması zihinsel gelişimle alanıyla ilgilidir. Kavrama; düşünebilme, yorum yapabilme ve karar verebilme anlamına gelen bilişsel gücün bir kısmıdır (Tamer ve Pulur, 2001).

Zihinsel kapasite ve gelişimin temeli, sağlıklı öngörude bulunma, bilginin alınması ve işlenerek hayatın içine adapte edilmesini oluşturur. Olay ve durumları eksiksiz ve tam değerlendirme, yorumlama ve sonuçlandırmada zihinsel kapasite kullanılır. Bu zihinsel becerileri ön plana çıkarmak eğitimle mümkündür. Eğitilmiş insan düşünen, olayları değerlendiren ve yorumlayan kişidir. Zihinsel gelişim süreci tüm organizmanın katıldığı akıl yürütme sürecini de içine alan bütüncül bir süreç olarak değerlendirilmelidir (Aracı, 2001).

Değişik spor aktivitelerini öğrendikten sonra bunları uygulayıp pratik yapınca bilişsel alanda gelişme gösterip eğitimin hedefleri ile direk ilgili bir duruma geldiğimizi görürüz.

Kavrama ve bilgi birikimlerimiz zihinsel gücün temel yapı taşıdır. Diğer unsurlar ise yorum yapma yeteneği, analiz yeteneği, okuduğunu anlama ve karar verme yetenekleridir (Tamer ve Pulur, 2001).

2.8.2. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin fiziksel gelişimi üzerindeki etkisi

Fiziksel gelişim, insan vücudunda bulunan sistemlerin ve duyu organlarımızın gelişmesi boy-kilo gibi fiziki yapıdaki artış ya da azalış olarak görülen değişimleri içeren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Beden eğitiminin ilk amaçları arasında insanların fiziksel gelişimini ve motorsal kapasitesini geliştirmek vardır (Günsel, 2004).

Durağan bir yapı olmayan yaşadığımız sürece değişime uğrayan fiziksel değişimin sağlıklı olması ve kendisinden beklenen becerilerin kazanılmasında beden eğitimi ve spor derslerinin etkisi büyüktür. Hayat boyu bu devam eden bu değişimin yaşa uygun ilerlemesi noktasında yine okullara ve öğretmenlere kritik görevler düşmektedir. Beden eğitimi hocasının derslerinde öğrencisine onun psikomotor gelişimine uygun planlamalar ve aktiviteler yapması dersin ve hocaların etkisinin önemini ortaya çıkarmaktadır (Demirci, 2008).

İnsanların kas yapısını ve eklem yapısının gelişmesini sağlayan fiziksel etkinliklerimizdir. Eğitim yapısı içinde bu etkinlikleri alacağımız yapacağımız tek yer okullar ve beden eğitimi dersleridir. Yaptığımız fiziksel hareketlerde eklemlerimiz ve kaslarımız aktif bir durumda görev alırken kemiklerimiz ise pasif haldedir. Sportif etkinliklere katılan çocukların katılmayan çocuklara kıyasla beden yapılarının ve fiziki gelişimlerinin farklılığı kendini göstermektedir (Açak, 2006).

2.8.3. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin sosyal ve duygusal gelişimi üzerindeki etkisi

Bireyin hem çevresiyle hem de kendisiyle etkileşimde bulunması hareket etme kavramıyla olur buda beden eğitimin amaçlarından biridir. Hareket ve etkinlikler sayesinde öğrenci derste ve sosyal ortamda başarı sonucunda kendine güven duygusunu kazanır. Spor derslerinde veya müsabakalarda takım kaptanı ya da spor kolu başkanı olmak öğrencilerde liderlik duygusunu kazandırır. Katıldığı yarışmalarda kazanınca sevinmeyi kaybedince üzülmeyi öğrenir kısacası beden eğitiminin çocukların sosyal ve duygusal gelişimleri üzerinde etkisini her alanda görebiliriz (Demirci, 2008).

Sosyal-duygusal gelişimleri iyi olan bireyler içinde bulundukları topluma da kolay adapte olurlar. Günlük hayatta uyulması gereken kuralları bilirler, problem çözme yetileri gelişmiştir ve sağlıklı ve doğru kararlar verebilirler (Şahin, 2016).

Sosyal ilişkiler yoluyla bireylerin öğrendiği tecrübeler, bireyin çevresindeki gelişmeleri ve kendilerinin ifade etme tarzlarına da bir düzene koyarak, duygularını belli bir düzene sokar. Buda yazısız olan toplum tarafından onaylanan davranışların kazanılmasına yardımcı olur. Sosyal gelişim önümüze çıkan olumsuz veya olumlu her türlü duyguyu tecrübe etmeyi çevre ile aktif bir yaşamı geliştirir (Köksal-Akyol, 2017).

Beden eğitimi ve spor derslerinde bireyler yapılan etkinlikler kapsamında oyun oynarken kurallara uyma, takım içinde sorumluluk üstlenme, arkadaşlarıyla beraber çalışma, onlara karşı saygılı olma, etkinliklerin eğlendirici yönünü görme, farklı yapıya sahip insanlarla aynı ortamda bulunmak gibi sosyal ve duygusal yönden önemli fırsatları kazanırlar (Yıldız ve Çetin, 2018).

2.9. Eğitim Kademelerinde Beden Eğitimi Dersi

2.9.1. Okul öncesi kademedede beden eğitimi ve spor dersi

Beden eğitiminin çıkış noktasında çocuklar ve çocukların ilk temel hareketleri vardır. Örneğin sokakta oynayan çocuklardan birinin “diğerine karşı duvara kim daha önce elini vuracak?” gibi bir soru sorması spor kavramının çıkış noktası olarak kabul görür. Çocukların başlangıç hareket formları, çömelme, dönme, koşma, yuvarlanma, atlama yürüme gibi hareket vardır (Kale, 2007).

Okul öncesi eğitim basamağında ve diğer eğitim basamaklarının tamamında beden eğitimine yönelik dersler yer almaktadır (Duman, 2014).

Anaokuluna başlayan çocuğun ilgisi çekecek olan oyun lar ve eğlenceli aktivitelerdir. Bu okullarda oyun alanlarının yeterli olmaması, öğretmenin oyun aktivitelerine ilgili olmaması, çocukların bu aktivitelerden yeterli derecede faydalanmayıp bu dönemi bir kayıpla geçirmesine neden olmaktadır. Okul öncesi programlar oluşturulurken veya anaokullarının kullanacağı okul binaları yapılırken ders içeriğine uygun sosyal alanlar da yapılabilir. Hareket eğitiminin temeli olan okul öncesi dönemde oyun ve etkinlik derslerinde beden eğitimi öğretmenleri görev alsalar çocukların hareket ihtiyaçları karşılanıp uygun etkinlikler yapılacaktır (Tepeli, 2010).

Okul öncesi eğitim döneminde hareket eğitimi alanında çalışmalar yapılırsa etkinlikler bu yönde yapılması halinde çocuklarda sosyal beceriler ve zihinsel beceriler anlamında ileriki dönemlere sağlam temeller atılacaktır (Duman, 2014).

Bu dönemde yapılacak olan etkinlikler çocuğun bedensel farkındalığını oluşturacak olup spor ile ilgili olumlu yönde tutum kazandıracaktır (Yavuz, Begde, Özkan ve Özyürek, 2015).

2.9.2. İlkokullarda beden eğitimi ve spor dersi

İlkokul kademesinde 1.2.3 ve 4 üncü sınıflarda okuyan öğrencilerin oyun oynamak, fiziksel etkinliklerde bulunmak, sosyal becerilerini geliştirmek ve bütün bunları yaparken kişinin sosyal, fiziksel ve zihinsel becerilerini geliştirmesine katkı sağlayacak olan ders Beden eğitimi ve oyun dersidir. Öğrencilerin ilgilerine göre, yaşına göre, çevresel şartlarına ve beklentilerine uygun şekilde dersler planlanır ve etkinlikler yapılır. Bu amaçla oluşturulan programda ilkokullarda çocukların gelişimleri ve öncelikleri dikkate alınarak iki temel öğrenme alanı tasarlanmıştır, bunlar Hareket yetkinliği ile aktif ve sağlıklı hayat unsurlarıdır. Programların amaçlarına ulaşması için ve öğretmenlere rehberlik yapması için fiziksel etkinlik kartları oluşturulmuştur. Bu kartlar oyunları (etkinlikleri) görsel olarak sunmaya yarar (MEB, 2018).

İlkokul döneminde beden eğitimi derslerine branş öğretmenleri girmediği için bu 4 yıllık süre de beden eğitimi ve oyun dersi için sorumlu öğretmen sınıf öğretmenidir (Dönmez, Yaşar ve Pehlivan, 2005). İlkokuldaki beden eğitimi dersi talim terbiye kurulu başkanlığı kararına göre birinci, ikinci ve üçüncü sınıf kademesinde beşer saat, dördüncü sınıf ta ikişer saat olarak işlenmektedir (Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2021).

2.9.3. Ortaokullarda beden eğitimi ve spor dersi

İlkokul eğitim döneminden sonra bir üst kademe olan ve zorunlu dört yıllık bir eğitim dönemini kapsayan ortaokul kademesi, düz ortaokul ve İmam hatip ortaokulu olarak ayrılmıştır. Bu kademe de ki beden eğitimi dersinde öğrencilerin ilgilerine, yaş düzeyine ve becerilerine dikkat edilerek ders planlaması yapılmalıdır. Öğrencilerin düzeyine uygun etkinlikler yapılması hem öğretmen hem öğrenci için faydalı olacaktır (MEB, 2020).

5.6.7.8 Sınıf düzeyinde okuyan çocukların gelişim dönemi ihtiyaçları dikkate alındığında Aktif ve sağlıklı hayat ile hareket yetkinliği olmak üzere 2 temel unsur üzerine program ve planlama yapılmıştır. Biraz daha özele inildiğinde plan içinde belirli güler ve

kutlamalar, önemli sözleri kavrama, öz yönetim, düşünme becerisi, gibi alt unsurlarda öne çıkmaktadır.

TTKB kararına göre ortaokullardaki beden eğitimi dersi haftalık ders sayısı Düz ortaokullarda her sınıf için ikişer saat olarak belirlemiştir. Seçmeli spor dersi adı altında öğrencilerin isteğine yönelik verilen dersi ise iki saat ya da dört saat olarak seçilebilmesini mümkün kılınmıştır. İmam hatip ortaokulları haftalık ders çizelgesinde Beden eğitimi dersi ise; 5. Sınıf Düzeyinde 2 saat diğer sınıf düzeyinde ise 1 saat olarak belirlenmiştir. İmam hatip ortaokullarında seçmeli spor dersi ise 5, 6 ve 7. kademelerde 1'er saat; 8. kademedede ise tercihe göre 1 ya da 2 saat olarak seçilebilir (TTKB, 2021).

2.10. Fiziksel Aktivite

Günümüzün modern dünyasında fiziksel aktivite oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Kas ve iskelet sisteminin çalışması ile enerji harcanmasına katkı sağlayan vücut hareketleri fiziksel aktivite olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle fiziksel aktivite, hareket sisteminin aktif olması ile birlikte nabzın artması, solunumun hızlanması ve bireylerde farklı yorgunluklar oluşmasına neden olan aktiviteler bütünü olarak açıklanmaktadır. Ev işleri, bahçe işleri, serbest zaman, hobiler, ulaşım ve sportif faaliyetler fiziksel aktivite türlerine örnek gösterilebilir (Caspersen, Powell ve Christenson, 1985).

İnsanın varoluşundan itibaren fiziksel aktivite bireylerin zihnen ve bedenlen sağlıklı bir yaşam sürmesinde önemli bir etkidir. İnsanların yaşamı boyunca düzenli olarak gerçekleştirdiği yürüyüş, ev ve bahçe işleri, bisiklet sürme ve sportif aktiviteler kişinin fiziksel uygunluğuna katkı sağlar. Günümüzde yaygın olan kalp-damar, obezite, diyabet, ve kanser gibi hastalıkların önlenmesinde aktif bir yaşam sürmek oldukça önem arz etmektedir (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014) .

Her yaş grubu için hareketli bir yaşam bireylerin zihinsel, fiziksel ve motorik özelliklerinin gelişmesine katkı sağlar. Ayrıca fiziksel aktivite bu özelliklerin gerilemesini önleyerek yaşlanmanın gecikmesine yardımcı olur (Ersoy ve Bilgiç, 2008).

Cengiz ve İnce (2014) okul ortamının sosyo-ekolojik yaklaşımla ve sağlıkla ilişkili fiziksel uygunluk alanlarında desteklendiğinde fiziksel aktivite ve bilgisinin olumlu yönde etkilendiği açıklanmıştır. Farklı bir çalışmada çocuğun ve ailesinin yapılacak fiziksel aktivite türünü belirlemesinde okul programları, arkadaş çevresi, anne baba spor yapma durumu gibi faktörler oldukça etkili olduğu saptanmıştır (Pate, McIver ve Colabianchi, 2015).

Sağlıklı ve mutlu bir çocukluk dönemi için hareket, egzersiz fiziksel aktivite temel şart olmalıdır. Çocuklar hareket ederek yapmak istedikleri veya ulaşmak istedikleri her türlü faaliyete ulaşabilirler. Bütün bunları yaparken çocuk çevre ile uyumlu olmayı başkasına bağımlı olmamayı öğrenir. Ebeveynlerde çocukları için uygun ortamı sağlamalıdır, çevre kontrolü yaparak hareket alanı oluşturarak çocukların hareketlerine yardımcı olmalıdırlar. Çocuklarda kaliteli bir çocukluk dönemi geçirmesini istiyorsak onlar için yeterli sayıda fırsatı vermek zorundadırlar. Özellikle okul öncesi ve okul çağı dönemde ebeveynler ve öğretmenler, fiziksel aktivitelerin ve egzersizlerin bireylere hem fiziksel hem de ruhsal yönden gelişimlerine önemli derecede etki yaparlar. Spor aktiviteleri yapan ve hareketli yaşam biçimini benimseyen kişiler fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönden kendilerine geliştirici programlama yaparlar (Orhan, 2017). Okullardaki sosyal etkinlikler spor kulüpleri, yarışmalar grup halinde veya ferdi olarak yapıldığı için onların sosyalleşmesi için ve beceri kazanması için en verimli ortamlardır (Pınar, 2003).

2.11. Sağlık ve Fiziksel Aktivite

Sağlığın tanımı çoğu zaman hastalık veya sakatlığın olmaması olarak bilinmektedir. Ancak dünya sağlık örgütü (WHO) sağlığı “ Mental, fiziksel ve sosyallik yönünden iyi olma ve hastalık ve sakatlığın bulunmaması” olarak tanımlamaktadır (Zorba ve Saygın, 2009).

Fiziksel aktivite hakkında bilgi seviyesinin düşüklüğü toplum içerisinde birden çok sorunun oluşmasına sebebiyet vermiştir. Bilgi seviyesinin düşük olması ve hareketsiz bir yaşam sürülmesi ve bunun sonucunda hızlı şekilde kilo alma, kalp hastalıkları, hipertansiyon gibi istemediğimiz rahatsızlıkların artmasına neden olmuştur (Saneel, Esmailzadeh ve Keshteli, 2016).

Fiziksel aktivite bilincinin artırılması ve hareketli yaşamın teşvik edilmesi kardiovasküler hastalıklar, diyabet, obezite, osteoporoz ve metabolik sendrom gibi birden çok rahatsızlığın önlenmesinde oldukça etkilidir (Kriskai ve Caspersen, 1997).

Hareketsizlik ile beraber ortaya çıkan bedensel bozuklukları engellemek, bedensel sağlığı korumak ve fizyolojik kapasiteyi arttırmak fiziksel aktivitenin temel amaçlarından. Sağlıklı bir yaşam ve bu yaşamın korunması ve geliştirilmesinde, hareketsizlik ile oluşan hastalıklardan korunmada, fiziksel olarak aktif olmak son derece önemlidir (Serin, 2016).

2.12. Fiziksel İnaktivite

Fiziksel inaktivite insan ölümüne sebep olan sağlık sorunları içerisinde 4. sırada yer almaktadır. Fiziksel inaktivite, günde 150 dakikanın altında yapılan aktiviteler olarak tanımlanmaktadır. Fiziksel inaktivite oranı ne kadar yüksek olursa sağlık sisteminin yükü artmakta ve sağlıklı toplumların oluşmasına sebebiyet vermektedir. Günümüzde bireyler, fiziksel aktivite yapacak zamanlarının olmadığını, çalışma saatlerinin fazla olması ve sosyal çevrelerinin olumsuz tutumları yüzünden çok etkilendiklerini belirtmektedir. Sanayileşme ve teknolojinin oldukça hızlı bir şekilde gelişmesi hareketsiz yaşamın benimsenmesine ve fiziksel inaktivite oranının artmasına neden olmaktadır. Teknolojik ekipmanlarla fazla zaman geçirilmesi, sağlıklı besinlerin tüketilmesi vücudun az enerji harcamasına neden olmaktadır.

Fiziksel inaktivite hem ülkemizde hem diğer ülkelerde son derece önemli bir sağlık sorunu olarak kendini göstermektedir (Türkmen, Özkan ve Murat, 2015). Fiziksel inaktivite bazı hastalıklarda riskli bir durum olarak ortaya çıkar. Bu hastalıkların başında; obezite, kalp hastalıkları, gibi kronik hastalıklar gelir ve bu hastalıklar için bir risk faktörüdür (Aktuğ, İri ve Demir, 2020). Ayrıca, fiziksel inaktivitenin, ölüm oranını yükselttiğini ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Ensrud, Blackwell ve Cauley, 2014).

2.13. Fiziksel Aktivitenin Vücut Sağlığına Katkısı

Fiziksel aktivitenin bedensel, psikolojik ve sosyal sağlığımıza üzerine oldukça önemli etkileri vardır. Bedensel sağlığımıza etkileri şu şekildedir; kassal kuvvetin ve kassal dayanıklılığın artması, reflekslerin gelişmesi, enerji sistemlerinin gelişmesi, eklem mobilitesinin artırılması, reaksiyon zamanlamasının gelişmesi, postür kaslarının geliştirilmesi, kalbin çalışma kapasitesinin artırılması, yorgunluğun azaltılması kan basıncının düzenlenmesi, herhangi bir yaralanma veya sakatlığa karşı bedensel olarak korunma geliştirmesi, kemik yapılarının geliştirilmesi (Bek, 2012).

Psikolojik ve sosyal sağlığımıza etkileri ise şu şekildedir; olumsuz durumlardan uzaklaşma, öfke ve şiddetin kontrol altında tutulması, bireyler arası iletişim becerilerini geliştirir, hangi yaş aralığında olursa olsun sosyal uyum ve kabul görme oranını artırır, özgüvenin yükselmesi, stresle başa çıkmada daha etkili olma örnek gösterilebilir (Bauman, Phongsavan, Schoeppe ve Owen, 2006).

Egzersiz ve fiziksel aktivite, günümüzde halen var olan COVID-19 hastalıklardan korunma veya hızlı atlatılmasını sağlayarak bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Hatta

bu salgın hastalık dönemlerinde yapılan egzersizler, fiziksel aktiviteler hem sağlığınıza hem de zihinsel, psikolojik ve ruhsal sağlığınıza faydalı olduğu görülmüştür (Li, Fan, Lai, Han ve Zhou, 2020).

2.14. Fiziksel Aktivitenin Zihinsel Gelişime Katkısı

Fiziksel aktivite kan dolaşımını hızlandırabilir, organların kan ve oksijen seviyelerini artırabilir, böylece vücutta salgılanan belirli hormonların miktarını artırabilir. Bu bakımdan fiziksel egzersiz, bir bireyin ruh sağlığını doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Fiziksel aktivite esnasında beyne pompalanan kan ile beyindeki oksijen oranı bireyin öğrenme düzeyini etkiler ve verimlilik seviyesi artar (Blakemore, 2003).

Öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada ve fiziksel aktivitelerin öğrencilerin zihinsel performansları üzerinde pozitif bir etkisi olduğu bulunmuştur. Bu araştırmayı gözden geçirdiğimizde öğrencilerin zihinsel performanslarını birçok yönden inceledik. Bu seviyeler, algılama yeteneği, zekâ katsayısı, başarı, sözlü test, matematik testi, gelişim seviyesi ve akademik hazırlıktır. Fiziksel aktivite ile zihinsel aktivite arasındaki ilişkiyi araştıran toplam 44 çalışma, fiziksel aktivitenin olumlu bir etkisi olduğunu göstermiştir. Başka bir çalışmada, kişisel davranış ile zihinsel gelişim ve fiziksel aktivite arasındaki ilişki incelenmiş ve fiziksel aktivitenin yetişkinlerin ve çocukların zihinsel gelişimini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır (Tomprowski, Davis, Miller ve Naglier, 2008).

Düzenli olarak beden eğitimi derslerine katılan ve egzersiz yapan öğrenciler derslerine daha iyi konsantre olabilmektedirler. Egzersiz özellikle gelir düzeyi düşük insanların yaşadığı bölgelerde öğrenci devamsızlığının temel nedeni olan astım 16 semptomlarının azalmasına yardımcı olmaktadır. Düzenli egzersiz okul performansında düşüşe neden olan stres ve depresyon gibi problemleri azaltarak; benlik saygısını arttırmaktadır. Son yıllarda yapılan çalışmalarda egzersizin olayların daha iyi idrak edilmesi, ruh halinin düzenlenmesi ve yeni hücrelerin üretilmesi ile bağlantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Shelton, 2009).

Egzersiz yoluyla çocuklar hızlı- yavaş, uzak- yakın, yukarı- aşağı ve daha sonra sağ- sol gibi çeşitli fiziksel yasalar hakkında bilgiler öğrenmektedirler. Çocukların, çok fazla fiziksel aktivitede bulunması ve nihayetinde geniş tecrübe ve deneyimler edinmesi ile birlikte beyin performansını artırabilen nöronal büyümeye katkı sağlanmaktadır (Schwarz, 2014; Ungerer-Röhrich, Eisenbarth, Popp ve Quante, 2011).

Ayrıca çocuklarda fiziksel aktivite ve spor etkinlikleri yapanların kendini daha iyi hissettiği, çevredeki olaylar karşısında daha dikkatli davrandığı, okul derslerinde başarılı olduğu yani bilişsel gelişimi üzerinde etkilerinin olduğu bilinmektedir (Rüstem, 2019).

2.15. Tutum Kavramı

Kelime olarak Tutum kavramı, ilk olarak 1862 yılında Harbert Spencer tarafından kişinin içinde bulunduğu zihinsel durumunu anlatmak için kullanılmıştır. Bu kavram hakkında, 1888 senesinde Lange'de çalışmalar yapılmıştır. Tutum kavramı ilerleyen zamanlarda birçok bilim adamı tarafından araştırılmış ve tartışılan bir konu haline gelmiştir. Günümüzde sosyal psikolojinin temelini bu çalışmalarla atıldığı belirtilmektedir (Güllü ve Güçlü, 2009).

İnsanların davranış biçiminin altyapısını oluşturmakta, belirleyici olan tutum kavramı ise; bireyin bir durum karşısında veya olaya yönelik olumlu veya olumsuz yaklaşımı kabul edilir (Turanlı ve Karakaş, 2008).

2.16. Tutumu Oluşturan Öğeler

Tutumları bilişsel öge, duyusal öge ve davranışsal öge olmak üzere 3 tane temel alanı vardır ve bu alanlar kendi aralarında sistemli ve birbiriyle tutarlı olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayımdan hareketle, insanın bir konu ile alakalı bilgileri (zihinsel) ona ne türlü bir duyguyla yaklaşacağı duygusal öge ve ona karşı nasıl bir tavır sergileyeceğini (davranışsal öge) belirler. Sonuç olarak bireyde bir tutumun oluşması bu üç ögenin teşkilatlı ve uyumlu bir şekilde olması gerekir (İnceoğlu, 2011).

Beden eğitimi ve spor dersinin sağlık ile ilgili faydalarını ve önemini kavrama gibi durumları içeren bilgi ve inançları kapsadığının belirtilmesi tutumun bilişsel yönü, dersi sevmeye ya da dersten nefret etme, onaylama ya da reddetmeye neden olan duyguları içerdiği açıklanması duyusal yönü, derse sürekli katılma, birtakım davranışları gösterme, bazı hareketlerde bulunması ise tutumun davranışsal yönüne örnek olabilir (Demirhan ve Altay, 2001).

2.16.1. Zihinsel (bilişsel) öge

Tutumun konusu olacak birey, durum, hadise veya objeyle alakalı olarak bilinen her çeşit bilgi, tecrübe, düşünceyi içeren zihinsel veya diğer adıyla bilişsel öge tutum kavramının bir parçasını oluşturur Kişinin yaşadığı çevredeki uyarıcılarla ilgili olarak veya

kendi tecrübeleri sonucunda oluşan bilgi birikimine dayanan ögedir. Bir nesnenin, bir kişinin veya bir olayın bir tutumun konusunu oluşturması için o nesne, durum veya bireyle alakalı daha önce bir deneyim ya da yaşantı yoluyla elde edilmesi gereklidir. Bireyin bu uyarıcılara karşı bir tutum oluşturması için önce bunların var olduğunu, birebir etkileşim sonucu veya dolaylı yollardan öğrenmesi gerekir. Çünkü olmayan bir duruma veya uyarıcıya karşı tutum oluşmaz (İnceoğlu, 2011).

Bir kişinin tutum geliştirdiği konu ya da olay ile ilgili inançları, düşünceleri ve bildikleri o konu ya da nesne ile ilgili tutumun bilişsel unsurunu oluşturmaktadır. Örneğin Beden eğitimi dersi alan çocuğun bu derste yaptığı fiziksel aktivitelerin kendi sağlığı için ne kadar önemli olduğunu bilmesi, bu çocuk için beden eğitimi dersine yönelik olumlu bir tutum geliştirmesin de etkili olacaktır. Beden eğitimi dersinde yapılan fiziksel aktiviteler ve sağlıklı yaşam amacıyla öğrenilen bilgi ve davranışlar tutum kavramının bilişsel basamağına örnektir (Özyalvaç, 2010).

Bireylerin tutum nesnesine yönelik oluşturdukları bilgiler, düşünceler ve fikirleri olumlu veya olumsuz yapıda olabilir. Mesela beden eğitimi dersi alan bir kişi ders içindeki etkinliklerin kendisinin fiziksel gelişimine, zihinsel gelişimine ve sosyal gelişimine faydalı olabileceğine inanması ya da beden eğitimi ders faaliyetlerinin bireylerin okul başarısını düşürdüğüne inanması gibi hem olumlu hem de olumsuz tutuma örnek verebiliriz. Tutumlarımızın zihinsel ögesinin oluşturduğu bilgi ve inanışların doğruluğu veya yanlışlığından bahsedilemez. Eğer tutum geliştiren birey beden eğitimi ders aktivitelerinin okuldaki diğer derslerin başarısını düşürdüğüne inanıyorsa ve bu düşünce bilimsel anlamda ne kadar yanlış olsa da o tutuma sahip birey için doğrudur (Sakallı, 2001).

2.16.2. Duyuşsal öge

Duyuşsal öge, insanların tutumuna konu olan objenin, soyut veya somut olsun, canlı veya cansız olsun bu objelere karşı oluşan duygusal değerlendirmelerini oluşturur. Tutum nesnesine yönelik gösterdiğimiz (sevmek ya da sevmek, hoşlanmak ya da hoşlanmamak gibi) yargılar tutumun duyuşsal ögesini oluşturur. Objelere karşı gösterdiğimiz bu yargılar oluşan tutumların devamlılığını sağlamakta onları şekillendirmektedir (Güney, 2011).

Herhangi bir objeye yönelik daha önce olumlu bir tutumu olan insan bu nesneyi pozitif olarak değerlendirir ve ona yönelik olumlu tavırlar gösterir. Fakat tutumun konusu olan bir objeye karşı daha önceden olumsuz bir tutum var ise birey bu objeye karşı olumsuz duygular besler. Örneğin, Fenerbahçe futbol takımına yönelik olumlu bir tutumu

olan taraftar, bu takımı iyi futbol oynayan bir takım gibi değerlendirecek, takımın oyun anlayışına, sporcularına, idari kadrosuna yönelik olumlu duygular hissedecek, bazı takım oyuncularını kedisi için rol model alacak, takım yendiğinde sevinecek, yenildiğinde üzülecektir (Güney, 2011).

Bir okul müdürünün daha önceki görev yaptığı kurumda beden eğitimi dersinde öğrencilerin düştüğüne ve sürekli sakatlandığına tanık olması veya buradaki beden eğitimi öğretmenleriyle kişisel olarak olumsuz iletişimlerinden dolayı beden eğitimi derslerine karşı olumsuz bir tutum sergileyebilir. Bu idarecinin daha sonraki görev yerlerinde de geçmişte yaşadığı anılarından yola çıkarak beden eğitimi dersine ve öğretmene olumsuz duygular beslemesi muhtemeldir (Tutal, 2014).

2.16.3. Davranışsal öge

Tutumun objesine karşı olan davranışlarımız davranışsal ögeyi oluşturur. Tutumla alakalı her türlü davranış için hazır olma durumunu ve tutum olgusuna yönelik gözlenebilen bütün davranışları içine alır (Tavşancıl, 2014). Bu davranışlar kişinin hareketlerinden gözlenebilir ya da sözel olarak kendini gösterir (İnceoğlu, 2011). Örneğin, bir nesneye karşı olumlu yapıda tutumu olan kişi her zaman için onun yanında olmak ister, onu korur ve onu destekleyici davranışlar gösterir. Eğer bu nesneye karşı olumsuz yönde bir tutumu varsa eleştirir, görmezden gelir, uzaklaşır ve ona olumsuz davranışlar da bulunur (Erbaş, 2012).

Mesela bir öğrencinin beden eğitimi dersine pozitif anlamda bir tutumu varsa o kişinin sürekli o derste olması, spor yapması, derslere ve etkinliklere aktif katılması gibi davranışları göstermesi olasıdır. Beden eğitimi derslerinde sürekli devamsızlık yapmak, spor yapmamak, derslerde aktif olmamak gibi davranışlar da bulunan öğrencilerin de bu derse karşı olumsuz bir tutum içinde olduğunun göstergesidir (Arslan ve Usal, 2015).

Tutum öğelerinden en kuvvetli olan öge şüphesiz davranış ögesidir. Spor yapmayı bir davranış haline getiren kişilerin, beden eğitimi dersine olan tutumlarının olumlu olması çok doğal bir durumdur. Spor yapma ve sporla alakalı programları takip eden kişilerin de beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu yapılan çalışmalarda görülmüştür (Öncü, Gürbüz ve Tunçkol, 2012).

2.17. Tutumların Oluşması ve Değişmesi

Bireyler doğar doğmaz herhangi bir tutuma sahip olarak dünyaya gelmezler tutumlar sonradan yaşantı yolu ile öğrenilir. Bazı tutumlar kişinin kendisinden kaynaklı olabildiği gibi bazıları da bireyin kendisinden bağımsız farklı kaynaklardan oluşabilir (Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2014).

Kişinin tutumlarının oluşmasında öne çıkan kavramlar aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır (Güllü, 2007).

- Ailenin etkisi,
- Çevrenin (arkadaş grupları, yakınlar, öğretmenler vb.) etkisi,
- Direk bireyin kendi tecrübeleri, tutumlarının oluşmasına sağlar.

“Tutumların önemli bir kısmı, çocukluk döneminde ebeveynlerin etkisi altına kalarak onların tutumlarıyla paralel yönde gelişme gösterir. Bu sebeple ebeveynler taklit edilir benzer tutumlar gösterildiği zaman anne-baba onu takdir eder ve bu şekilde tutumlar oluşmaya başlar. Bundan dolayıdır ki aynı ailede dini veya politik olaylarda çocuklar ile ailesi arasında tutum yönünden kararlı benzerlikler kendini gösterir” (Karadağ, 2012).

Bu sebeple anne baba tutumlarıyla çocuklarının onlara benzer olan tutumlar gösterince onlar tarafından ödüllendirilmesi, zaman içinde çocuk ve ailenin tutumları arasında benzerlik olabileceği kanısını güçlendirmektedir. Fakat belli zaman geçince ve çocuklar çevreyle etkileişime girmeye başladığı anda özellikle okul döneminde zamanlarını sosyal çevreleriyle geçirir ve anne babalarının tutumları kendileri üzerindeki etkileri azalır. Bunların yerini okulda öğretmenler, çevrede akrabalar ve sokakta arkadaş çevresi alırken oluşan tutumların zamanla değişmesi söz konusu olabilir (Güney, 2012).

Tutumların değişimi oldukça zordur ve kolay değişmesi beklenemez. Özellikle yaşamımızın erken dönemlerinde edinilen tutumlar değişime oldukça dirençlidirler. Ancak, önemli olaylar, yeni tecrübeler ve yeni öğrenmelerle değişikliğe uğrayabilir (Zimbardo ve Gerrig, 2014).

Tutularda değişimin oluşmasını etkileyen 3 faktör vardır:

- Mesajın kaynağı; Mesajı iletenin güvenilirliği, ikna kabiliyeti olması ve çevresi tarafında sevilen-sayılan bir kişi olması,
- Mesajın kendisi; Mesajın içeriğinin yeni bir teklif veya bir tehdit içermesi,
- Mesajı alan kişi; Verilen mesaj ile düşüncelerimiz aynı yönde olabilir veya tam tersi zıt düşünceye sahip olabiliriz. İkna olması kolay olan bir birey tutumlarında değişimi hızlı olur (Tavşancıl, 2014).

Örneğin siyasi görüş olarak tutucu bir yapıya sahip olan biri, hayatta olduğu süreçte bu düşüncesinden taviz vermeden, her seçimde aynı siyasi partiyi destekleyebilir. Âma süreç içinde bazen de bu kişiler farklı sebeplerden dolayı bu tutumlarını değiştirebilirler. Her dönemde oy verdiği desteklediği bir siyasi partinin şu anki uygulamalarından hoşlanmadığı için oy kararını başka bir siyasi parti lehine kullanması gibi (İnceoğlu, 2011).

2.18. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum

Öğrenme ve yaşantılar neticesinde karşımıza çıkan tutum kavramı bir objeyle alakalı tutarlı olacak şekilde ortaya çıkan olumlu veya olumsuz değerlendirmelerdir (Uğurlu, 2018).

Tutumlar yaşamımızın farklı evrelerinde değişiklik gösteren bir yapıya sahiptir. Çocukluk çağlarında tutumlarımız ebeveynlerimizin davranışlarını model alırken, ergenlik döneminde tutumlar direk bireyin kendi yaşantı, çevre, okul ve kişisel deneyimleri ile şekillenir. Yetişkinlik çağlarında ise daha önce edindiğimiz tutumlar netleşir ve kalıcı olmaya başlar (Hazar ve Tekkurşun, 2018).

Beden eğitimi dersine karşı hafızamızda gizli tuttuğumuz olum veya olumsuz tavırlar bizim bu derse karşı olan tutumumuzu ifade ediyor (Tavşancıl, 2014).

Gün geçtikçe hızla kıymetlenen beden eğitimi ve spor dersleri eğitim sisteminin tamamlayıcı bir ögesi ve ayrılmaz bir parçasıdır. Bu dersin en büyük amacı bireylerin spor ve fiziksel etkinliklere karşı olumlu tutumlar edinmelerini sağlamaktır. Bu tutumların bireylerin kişilik eğitimi için de önemli bir etkisinin olduğu da bir gerçektir. Sadece kişilik gelişimlerinden dolayı değil fiziksel ve ruhsal birçok açıdan bireylere katkı sağladığı için toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasında yardımcı olduğu için bu öğrenciler sosyal hayatlarında da başarılı olmaktadır. Bu sebepten beden eğitimi derslerine karşı edinilen olumlu tutumlar eğitim programlarının temel amaçlarını oluşturmaktadır (Özyalvaç, 2010).

Bu kapsamda beden eğitiminin genel eğitim sistemi içerisindeki özel yeri nedeniyle birçok araştırmacı beden eğitimi dersine yönelik tutumları incelemek istemişlerdir (Çelik ve Pulur, 2011).

Müfredatta bulunan tüm dersler gibi beden eğitimi dersine karşı öğrenciler olumlu ve olumsuz tutumlar geliştirebilirler. Dersi işleme esnasında öğretmenin öğrencilerle verimli zaman geçirmesi öğrencilerin dersi sevmesi ve ilgi duyması onlarda olumlu etki yaratırken çocukların derse karşı isteksizliği, derse karşı olumsuz düşüncelere sahip olma, derse katılım sağlamama, öğretmenin motivasyonu nu düşürmektedir. Öğretmenin, ailenin ve

çevrenin başarı karşısında pekiştireç verip güdülemesi öğrencide olumlu tutum geliştirmesinde etkilidir (Aktop ve Özer, 2003). Bu zıt durumlar tutumun iki kutuplu bir niteliğe sahip olduğunu göstermektedir (Bloom, 1995).

Eğitimin neredeyse her alanında yapılan araştırmalarda görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor alanında yapılan araştırmalarda da tutumun etkileri üzerinde durulmaktadır. Yapılan bu araştırmaların bazılarında beden eğitimi ve spor ile ilgili tutum ölçekleri kullanılırken, bir kısmında ise önceden faydalanılmış tutum ölçekleri değişik özellik ve yaş grubunda olan öğrencilerden faydalanılarak beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları tespit edilmiştir. Beden eğitimi ve spora karşı olumlu bir tutum edinen öğrenciler, etkinliklere dahi olmak için arzulu ve istekli olurken beden eğitimi ve spora karşı olumsuz bir tutum edinen öğrencilerinse bu etkinliklere gönülsüz ve isteksiz katılım sağladığı görülmüştür. Olumsuz tutum edinen öğrencilerin ileriki yaşlarda da fiziksel etkinliklere karşı olumsuz tutumlar sergileyebildikleri söz konusu olabilmektedir (Chung ve Philips, 2002).

2.19.Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle İlgili Çalışmalar

Silverman ve Subramaniam (2007),’’Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimine yönelik tutumları’ ’ isimli çalışmada 5.6.7.8 sınıf öğrencilerinin beden eğitimine karşı tutumlarını belirlemek ve aynı zamanda cinsiyet ve sınıf düzeyinin öğrencilerin konuya yönelik tutumlarını etkileyip etkilemediğini belirlemeye çalışmıştır. Bu çalışmanın katılımcıları 6-8. Sınıflardan 995 öğrenci oluşturmuştur. Genel olarak tüm katılımcıların beden eğitimine yönelik orta düzeyde olumlu tutumlarının olduğu, ancak öğrenciler sınıf düzeyinde ilerledikçe tutum puanlarında bir düşüş olduğu belirtilmiştir.

Gavin, Ashley, Jody, Starla ve Melanie (2012), “Beden Eğitimi ve Beden eğitimi Uygulamaları ile ilgili Gürcistan’daki öğrencilerin Tutumlarının Belirlenmesi” isimli araştırmada; ülkedeki öğrencilerin “Beden Eğitimi” ilişkin tutumları ve “fiziksel uygunluk” durumlarını belirlenmiştir. Araştırmadaki tüm katılımcılar beden eğitimine ilişkin fayda beklentisi ve eğlence alt boyutlarında pozitif tutum eğiliminde oldukları, bu tutum sürekliliğinde ve kalıcılığında medya olgusunun önemli bir payı olduğu düşünülmüştür.

Chen ve Hypnar (2015), “Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktiviteye ilişkin Bulgaristan’daki İlköğretim Öğrencilerinin tutumlarının belirlenmesi” çalışması

yapılmıştır. Bu çalışmaya ilköğretim 3.sınıf kademesinden ve 5.sınıf kademesinde eğitim gören 1131 ilköğretim öğrencisi katılmıştır. Bu çalışmada beden eğitimi dersine yönelik ön plana çıkan ve dikkatimizi çeken bazı tutumlar, özgürlük motivasyonunu güçlenmesi ve özerklik tatminidir. Tutumların gelişmesinde ise eğlence, arkadaşlık edinme ve fayda gibi kavramlar öne çıkmıştır.

Göksel ve Caz (2016), “Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” isimli araştırmada Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma 212 ortaöğretim seviyesindeki öğrencisi katılmıştır. Cinsiyet değişkeni yönünden anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Yaş değişkeni açısından bakıldığında ise lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Güllü, Kaplan, Öztasyonar, ve Şarvan (2016),“Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” isimli çalışmasını Şanlıurfa il merkezinde bulunan ortaokul 7. Sınıf kademesinde okuyan ve çalışmaya kendi isteğiyle dâhil olan 250 bayan ve 331 tanesi erkek olmak üzere toplamda 581 öğrenciyi dâhil etmişlerdir. Çalışma verileri öğrencilerin cinsiyetlerine, VKİ değerlerine ve öğrenci yaşlarına göre beden eğitimine yönelik tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu bulunmamıştır.

Sivrikaya ve Kılçık (2017),”İlköğretim Okulları 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi” isimli çalışmada Düzce ilinde bulunan ortaokullarda yapılan çalışmaya her sınıf düzeyinden tesadüfı seçilen 190 kız 204 erkek toplam da 394 öğrenci katılmıştır. Sınıf düzeyine göre ulaşılan sonuçları incelediğimizde 7 sınıfta okuyan öğrencilerin beden eğitimine ve spora karşı tutumları, 6 sınıfta okuyan öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Ailelerin aylık gelirine göre tutumların sonuçları incelendiğinde ekonomik durumu iyi olanların derse karşı tutumlarının da olumlu olduğu görülmüştür. Öğrencilerin ailesinde spor yapan başka fertlerin olduğu ve onlardan olumlu etkilendikleri belirtilmiştir.

Türkmen ve Varol (2017),”İmam Hatip Ortaokullarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması” isimli çalışmada imam hatip ortaokullarındaki öğrenciler ile düz ortaokullardaki öğrencilerin beden eğitim ve spor dersine karşı tutumları araştırılıp karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma grubunu Bartın il merkezinde 7 ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 6 ve 7. sınıf seviyesinden 860 kişi katılmıştır. Çalışma neticesinde düz ortaokulların, imam hatip

ortaokullarına kıyasla beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları daha yüksek çıkmıştır. Ortaokulların beden eğitimi ve spor dersine cinsiyet ve sınıf değişkenine göre tutumları, imam hatip ortaokullarına göre daha yüksek çıkarak, anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Ceyhun, Doğan, ve Erim (2019), ‘‘ Beden eğitimi dersi ve spora ilişkin Karabük ilindeki yatılı okuldaki lise öğrencilerin tutumlarının incelenmesi ve çeşitli değişkenlere göre anlamlılık düzeyini belirlemek için yapılmıştır’ ’Araştırma grubunu Karabük’ün merkez ilçesinde olup milli eğitim bünyesinde faaliyet gösteren 3 yatılı ortaöğretim kurumu oluşturmaktadır. Toplam 262 erkek ve 88 kız öğrenci araştırmaya katılmıştır. Elde edilen analiz bulgularına göre 14-16 yaş aralığında bulunan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının 17-19 yaş aralığındaki öğrencilerden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde olduğuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada; ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının öğrenim görülen sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği, buna karşılık yaş değişkenine göre ele alındığında ise öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öztürk (2019), ‘‘Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivitelere katılımlarının, fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarına etkisini belirlemek’’ için yapılan araştırmada Belediyenin hayata geçirdiği ‘‘Okulda Şenlik Var’’ isimli ile çocukların fiziksel aktivite tutumlarını belirlemek amacı ile ‘‘Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği’’ kullanılmıştır. Fiziksel aktivite yapılmadan öncesi ve sonrası yapıldıktan sonra öğrencilerden toplanarak alınarak analizler yapılmıştır. Çalışma sonunda projeye katılan öğrencilerinin fiziksel aktivite tutum ortalamalarında ve tüm alt boyutlarında olumlu yönde tutum geliştiği görülmüştür. Bu verilen sonuçlarına dayanarak fiziksel aktivitenin ortaokul öğrencilerinin fiziksel olarak gelişimine olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmüştür.

Aras (2020), ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Dersine ilişkin farklı alanlardaki Ortaöğretim Kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin tutumlarının belirlenmesi’’ adlı çalışmada Van ilindeki çeşitli ortaöğretim okullarında öğrenim gören 1300 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrenciler farklı sınıf düzeylerinden rastgele seçilerek oluşturulmuştur. Araştırma neticesinde lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu görülmüştür. Araştırmaya göre öğrencilerin okudukları okullarda spor salonu olup olmamasına, dış görünüşleri hakkında fikirlerine, erkek ve kız öğrencilerin derse beraber katılmalarından rahatsız olma durumlarına, anne babaların spor etkinliklerine izin verme

durumuna göre öğrencilerin beden eğitimine ilişkin tutumları arasında istatistiksel açıdan fark bulunduğu belirtilmiştir.

Dereceli (2020), ‘‘İmam Hatip Liselerinde Eğitim Alan Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi’’ isimli çalışmada Amacıyla yapılan çalışma Balıkesir ilinde bulunan bir proje okulunda toplam 196 öğrencinin istekli katılımıyla yapılmıştır. Araştırma neticesinde öğrencilerin lisansının olup olmaması, yapılan spor türü, spor yapma sıklığı, spor geçmişi ve annelerinin tutumu değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar görülürken baba eğitim seviyesi ve öğrencinin bulunduğu sınıf değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir.

Duman (2020), ‘‘Anadolu ve Spor Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının İncelenmesi’’ isimli çalışma 82 öğrenci Anadolu lisesinden ve 58 öğrenci de Spor lisesinden olmak üzere toplam 140 öğrenciye uygulanmıştır. Demirhan (2001) tarafından geliştirilen tutum ölçeği kullanılarak yapılan çalışmada öğrencilerin lisanslı olup olmaması, sınıf düzeyi, ailede spor yapan olup olmaması değişkenine göre incelemeler yapılmıştır. Sonuç olarak lise 2.kademesindeki öğrencilerin düzenli spor faaliyetlerine katılanlar, 15-17 yaş aralığında olan öğrenciler spor lisesinde öğrenim görenlerin lehine beden eğitimi dersine karşı tutumları anlamlı bir derecede yüksek bulunmuştur. Yaşanan yerin özellikleri, cinsiyet durumu, akademik başarısı, lisanlı olup olmaması, gelir düzeyi gibi değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamsız bulunduğu belirtilmiştir.

Cruz, Kim ve Kim (2021), ‘‘Filipinler'deki Ergen Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Tutumu: Müfredatın Önemi ve Öğretmen Cinsiyeti ve Davranışlarının incelenmesi’’ isimli çalışmada Filipinli ortaokul öğrencilerinin (BE) ilişkin tutumlarını ve Beden Eğitimi tutumu ile beden eğitiminin çeşitli kişisel ve dışsal bağıntıları arasındaki ilişkileri inceledi. Çalışmaya yaşları 12 ile 19 arasında değişen toplam 659 öğrenci katılmıştır. Netice olarak ortaokul kademesinde eğitim alan öğrencilerinin Beden Eğitime karşı orta düzeyde genel tutuma sahip olduklarını göstermiştir. Öğretmenlerin erkek olduğunda, kız öğrencilerin beden eğitimi konusunda erkeklere göre daha olumlu tutumlara sahip olduğu. Öğretmen kadın olduğunda, erkek öğrenciler beden eğitimi müfredatından kız öğrencilere göre daha fazla memnun olduğu belirtildi. Öğretmen erkekken, bayan öğrenciler erkek öğrencilere kıyasla beden eğitimi müfredatında daha rahattı. Ayrıca, öğrencilerin beden eğitimi tutumu, öğrenci cinsiyeti ne olursa olsun, yaşa ilerledikçe azalmadı. Bulgular alana farklı bir bakış açısı sağlamakta ve sadece Beden Eğitimi

müfredatının değil, aynı zamanda öğrenci-öğretmen ilişkisinin de önemini vurgulamanın gerekliliğini belirtmiştir.

Çalış (2022), “Farklı zekâ özelliklerine sahip ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite tutumları ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi” isimli çalışmada Kastamonu Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bulunan ortaokul kademesinde okuyan öğrencilerin ($n_{\text{öğrenci}}=976$) oluşturduğu bir çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmada verilere ulaşmak amacıyla “Ortaokul Öğrencileri İçin Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeği”, “Kişisel Bilgi Formu”, “5’li Likert Tipinde Tek Faktörlü Çocuklar için Yaşam Doyum Ölçeği (ÇYDÖ)” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; Katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum puanlarına göre demografik bilgilerin karşılaştırılmasında; cinsiyet, spor durumu ve algılanan akademik başarı düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Yine aynı çalışmada yapılan analiz verilerine göre öğrencilerin herhangi bir spor branşı ile uğraşıyor musunuz, değişkenine göre yaşam doyum puanlarında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

3.GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.Araştırma Yöntemi

Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel tarama modeli, geçmişteki veya hala mevcut bir olayı var olduğu şekliyle tanımlamaya yönelik bir araştırma modelidir (İslamoğlu ve Alınacak, 2016).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ilçe merkezinde yer alan ortaokullarda eğitim gören öğrenciler oluştururken; örneklemini ise belirtilen evren içerisinde araştırmaya gönüllü olarak katılan 471 kız ve 549 erkek öğrenci olmak üzere toplam 1020 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler 11-15 yaş aralığında olup, 5. 6. 7. ve 8. sınıf seviyelerinde yer almaktadırlar. Araştırma örneklemini belirlemek için kolayda (elverişlilik) örnekleme tekniği kullanılmıştır. Olasılıksız örnekleme tekniklerinden olan kolayda (convenience) örnekleme, evrendeki ulaşılabilirliği ve kolay durumu seçmek için kullanır, dolayısıyla maliyet ve zaman bakımından tasarrufludur (Dawson ve Trapp, 2001). Araştırmaya katılan öğrencilere ait tanımlayıcı özellikler tablo 3.1.'de sunulmuştur.

Tablo 3.2.1. Öğrencilere ait tanımlayıcı istatistikler

Değişkenler	Kategori	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kız	471	46,2
	Erkek	549	53,8
	Toplam	1020	100
Sınıf	5. Sınıf	265	26,0
	6. Sınıf	291	28,5
	7. Sınıf	220	21,6
	8. Sınıf	244	23,9
	Toplam	1020	100
Anne eğitim	İlkokul	206	20,2
	Ortaokul	335	32,8
	Lise	357	35,0
	Lisans ve Lisansüstü	122	12,0
	Toplam	1020	100
Baba eğitim	Ortaokul	295	28,9

Tablo 3.2.1. Öğrencilere ait tanımlayıcı istatistikler (devamı)

Değişkenler	Kategori	f	%
Anne spor yapma durumu	Lise	427	41,9
	Lisans ve Lisansüstü	157	15,4
	Toplam	1020	100
Baba spor yapma durumu	Spor yapıyor	372	36,5
	Spor yapmıyor	648	63,5
	Toplam	1020	100
Beden eğitimi ve spor dersinde kendini yeterli görme	Yeterli	743	72,8
	Kısmen yeterli	182	17,8
	Yetersiz	95	9,3
	Toplam	1020	100,0
Spora yapma durumu	Spor yapıyor	710	69,6
	Spor yapmıyor	310	30,4
	Toplam	1020	100,0
Spor lisansı durumu	Lisanslı	470	66,2
	Lisanssız	240	33,8
	Toplam	710	100,0
Haftalık egzersiz sıklığı	Haftada 1-2 gün	127	17,9
	Haftada 3 gün	459	64,6
	Haftada 4 gün ve üzeri	124	17,5
	Toplam	710	100,0

• Çalışmaya katılan öğrencilerin %46,2'si (n=471) kız öğrenci, %53,8 (n=549) erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

• Öğrencilerin sınıf seviyesine ilişkin bulgulara bakıldığında % 26,0'ının (n=265) 5.sınıf, % 28,5'inin (n=291) 6.sınıf, % 21,6'sının (n=220) 7.sınıf, % 23,9'unun (n=244) 8 sınıf oldukları tespit edilmiştir.

• Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine ilişkin bulgulara bakıldığında %20,2'sinin (n=206) ilkokul mezunu, %32,8'inin (n=335) ortaokul mezunu, %35,0'inin (n=357) lise mezunu, %12'sinin (n=122) lisans ve lisansüstü mezunu oldukları tespit edilmiştir.

• Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine ilişkin bulgulara bakıldığında % 13,8'inin (n=146) ilkokul mezunu, % 28,9'unun (n=295) ortaokul mezunu, % 41,9'unun (n=427) lise mezunu, % 15,4'ünün (n=157) lisans ve lisansüstü mezunu oldukları tespit edilmiştir.

• Öğrencilerin annelerinin spor yapma durumuna ilişkin bulgulara bakıldığında %25,5'inin (n=260) spor yaptığı, %74,5'inin (n=760) spor yapmadığı, tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin babalarının spor yapma durumuna ilişkin bulgulara bakıldığında %36,5'inin (n=372) spor yaptığı, %63,5'inin (n=648) spor yapmadığı, tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde kendini yeterli görme durumuna ilişkin bulgulara bakıldığında %72,8'inin (n=743) yeterli, %17,8'inin (n=182) kısmen yeterli, %9,3'ünün (n=95) kendilerini gördüğü tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin spora yapma duruma ilişkin bulgulara bakıldığında %69,6'sının (n=710) spor yaptığı, %30,4'ünün (n=310) spor yapmadığı, tespit edilmiştir

- Öğrencilerin lisansı olma durumuna ilişkin bulgulara bakıldığında %66,2'sinin (n=470) lisanslı olduğu, %33,8'inin (n=240) lisanssız olduğu tespit edilmiştir

- Öğrencilerin haftalık egzersiz sıklığı durumuna ilişkin bulgulara bakıldığında % 17-9'unun (n=127) haftada 1-2 gün egzersiz yaptığı, %64,6'sının (n=459) haftada 3 gün, %17-5'inin (n=124) ise haftada 4 gün ve üzeri egzersiz yaptığı tespit edilmiştir.

3.3.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasından önce Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulundan 01.11.2021 tarihli ve E-30640013-108.01-41695 sayılı izni alınmış, sonrasında çalışmaya ait verileri öğrencilerden toplayabilmek amacıyla Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvurularak ilgili izin alınmıştır (MEB Araştırma izni: E-34659092-605.01-41225088). Araştırma kapsamında anketler bire bir öğrencilerle görüşme sağlanarak uygulanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, kişisel bilgi formu", "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" ve "Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği (FAYTÖ)" kullanılarak toplanmıştır.

3.4.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda, öğrencilerin, cinsiyet, sınıf düzeyi, beden eğitimi dersinde kendini yeterli görme, spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma durumu değişkenlerine ait sorular bulunmaktadır.

3.4.2. Beden eğitimi dersi tutum ölçeği

Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen ölçek 11 maddesi (3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) olumsuz 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır ve likert tipi 5'li dereceleme türündedir. Ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175 tir. Ölçeğin, güvenirlik katsayısı 0,80 olarak ve tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) 0,94 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ortaöğretim öğrencileri için hazırlanmış beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin geçerliği ve güvenirliği sağlamış olduğunu göstermektedir (Güllü ve Güçlü, 2009). Bu çalışmada Cronbach Alfa katsayısı 0,96 olarak hesaplanmıştır.

3.4.3. Fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği (Faytö)

Yıldız, Bilgin, Korur, Yüksel ve Demirhan (2019) tarafından ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarını tespit etmek için geliştirilen ölçek, 5'li likert tipinde derecelendirilen (1=Kesinlikle Katılmıyorum ile başlayıp 5=Kesinlikle Katılıyorum ile biten) 25 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin, sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven olmak üzere 5 alt boyutu vardır. Ölçekte bazı maddeler (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 22, 23, 24 ve 25. maddeler) tersten kodlanmıştır. Bu alt boyutların iç tutarlılık katsayıları 0,70 ve 0,85 arasında değişmekte ve faktör yükleri 0,40 ve 0,76 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada alt boyutların Cronbach Alfa katsayısı sevgi boyutu için 0,98; isteklilik boyutu için 0,92; fayda boyutu için 0,97; sosyalleşme boyutu için 0,84; ve öz güven boyutu için 0,96 olarak hesaplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin dağılımlarının normal dağılıma sahip olup olmadığını değerlendirmek amacıyla çarpıklık (kurtosis), basıklık (skewness) değerleri ve grafiksel yaklaşımlar kullanılmıştır. Değerlendirme sonucunda, verilerin dağılımının normale yakın olduğu görülmüştür (Tablo 3.2). Verilerin analizinde için tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), pearson korelasyon analizi ve farkın kaynağını belirlemek amacıyla LSD Post Hoc analizi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3.5.1. Ölçek puanlarının tanımlayıcı istatistikleri, normallik dağılımı ve güvenirlik analizi sonuçları

Ölçme araçları	n	Min-Max	Ort.	Sd.	Skewness	Kurtosis	Cronbach's Alpha
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	1020	39,00-175,00	136,128	1,605	-1,087	-0,633	0,96
FAYTÖ-Sevgi	1020	1,00-5,00	3,86	1,608	-1,049	-0,750	0,98
FAYTÖ-İsteklilik	1020	1,86-5,00	4,22	1,166	-1,064	-0,736	0,92
FAYTÖ-Fayda	1020	1,00-5,00	3,74	1,543	-0,953	-0,839	0,97
FAYTÖ-Sosyalleşme	1020	1,00-5,00	4,00	1,175	-0,833	-0,989	0,84
FAYTÖ-Öz güven	1020	1,00-5,00	3,80	1,566	-0,954	-0,832	0,96

Tablo 3.5.1’de yer alan sonuçlara göre, Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği ve FAYTÖ Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayılarının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca ölçme araçlarının çarpıklık-basıklık değerleri verilerin normal dağılıma sahip olduklarını göstermektedir. George ve Mallery (2016), $\pm 1,0$ arasındaki basıklık-çarpıklık değerinin çoğu psikometrik amaç için iyi bir değer olarak kabul edildiğini, ancak uygulamaya bağlı olarak çoğu durumda $\pm 2,0$ arasındaki bir değer de kabul edilebilir olduğunu belirtmişlerdir.

4. BULGULAR

Bu bölümde ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının demografik değişkenler açısından analizleri sunulmuştur.

Tablo 4.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi sonuçları

Ölçme aracı	Cinsiyet	n	Ort.	Sd	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Kız	471	126,09	53,950	-5,821	<0,001*
	Erkek	549	144,73	47,263		
FAYTÖ-Sevgi	Kız	471	3,59	1,693	-5,043	0,001*
	Erkek	549	4,10	1,493		
FAYTÖ-İsteklilik	Kız	471	4,03	1,222	-4,843	0,001*
	Erkek	549	4,39	1,091		
FAYTÖ-Fayda	Kız	471	3,44	1,605	-5,851	<0,001*
	Erkek	549	4,00	1,439		
FAYTÖ-Sosyalleşme	Kız	471	3,76	1,207	-6,114	<0,001*
	Erkek	549	4,21	1,106		
FAYTÖ-Öz güven	Kız	471	3,52	1,621	-5,463	<0,001*
	Erkek	549	4,05	1,474		

*p<0,01

Tablo 4.1.'de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında cinsiyetler arasında ölçek tutum puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Bu sonuca göre erkeklerin (Ort.=144,73), kızlara (Ort.=126,09) oranla beden eğitimi dersine yönelik tutum puan ortalamaları yüksektir.

Tablo 4.1.'de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören erkek öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutuna yönelik puanları kız öğrencilerden daha yüksektir. Elde edilen farklılık erkek katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.2. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANAOVA analizi sonuçları

Ölçek	Sınıf düzeyi	n	Ort.	Ss.	Sd.	F	P	Farkın kaynağı
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	a. 5. Sınıf	265	161,58	22,179	1,362	163,781	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	162,03	26,235	1,537			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	117,98	56,204	3,789			c>d
	d. 8. Sınıf	244	93,94	56,846	3,639			
FAYTÖ-Sevgi	a. 5. Sınıf	265	4,69	0,724	0,044	173,137	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	4,68	0,826	0,048			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	3,29	1,762	0,118			c>d
	d. 8. Sınıf	244	2,52	1,728	0,110			
FAYTÖ-İsteklilik	a. 5. Sınıf	265	4,79	0,601	0,036	167,798	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	4,83	0,563	0,033			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	3,80	1,268	0,085			c>d
	d. 8. Sınıf	244	3,26	1,261	0,080			
FAYTÖ-Fayda	a. 5. Sınıf	265	4,48	0,745	0,045	166,943	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	4,55	0,830	0,048			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	3,19	1,691	0,114			c>d
	d. 8. Sınıf	244	2,46	1,639	0,104			
FAYTÖ-Sosyalleşme	a. 5. Sınıf	265	4,55	0,645	0,039	177,322	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	4,67	0,678	0,039			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	3,56	1,240	0,083			c>d
	d. 8. Sınıf	244	3,03	1,188	0,076			
FAYTÖ-Öz güven	a. 5. Sınıf	265	4,54	0,775	0,047	168,448	<0,001*	a>c ve d
	b. 6. Sınıf	291	4,63	0,841	0,049			b>c ve d
	c. 7. Sınıf	220	3,30	1,712	0,115			c>d
	d. 8. Sınıf	244	2,48	1,652	0,105			

*p<0,01

Tablo 4.2' de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların okudukları sınıf düzeyleri açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören beşinci (Ort.=161,58) ve altıncı (Ort.=162,03) sınıf öğrencilerin tutum puanları diğer sınıf düzeylerinden daha yüksektir.

Tablo 4.2' de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların okudukları sınıf düzeyleri açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanları diğer sınıf düzeylerinden daha yüksektir.

Tablo 4.3. Öğrencilerin anne eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANAOVA analizi sonuçları

Ölçek	Anne eğitim	n	Ort.	Ss	Sd..	F	P	Fark
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	a. İlkokul	206	111,17	55,937	4,710	58,177	<0,001*	a<c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	116,73	57,700	3,359			
	c. Lise	357	147,32	44,989	2,177			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	164,54	11,862	0,946			
FAYTÖ- Sevgi	a. İlkokul	206	3,21	1,747	0,121	59,522	<0,001*	a<c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	3,35	1,806	0,098			
	c. Lise	357	4,39	1,204	0,063			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	4,86	0,274	0,024			
FAYTÖ- İsteklilik	a. İlkokul	206	3,73	1,274	0,088	63,239	<0,001*	a<c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	3,84	1,289	0,070			
	c. Lise	357	4,62	0,880	0,046			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	4,94	0,179	0,016			
FAYTÖ-Fayda	a. İlkokul	206	3,04	1,618	0,112	64,218	<0,001*	a<c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	3,25	1,712	0,093			
	c. Lise	357	4,29	1,183	0,062			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	4,64	0,459	0,041			
FAYTÖ-Sosyalleşme	a. İlkokul	206	3,45	1,226	0,085	65,237	<0,001*	a<b,c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	3,65	1,296	0,070			
	c. Lise	357	4,41	0,904	0,047			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	4,72	0,394	0,035			
FAYTÖ-Özgüven	a. İlkokul	206	3,07	1,659	0,115	67,726	<0,001*	a<c ve d b<c ve d c<d
	b. Ortaokul	335	3,31	1,725	0,094			
	c. Lise	357	4,37	1,187	0,062			
	d. Lisans ve lisansüstü	122	4,75	0,433	0,039			

*p<0,01

Tablo 4.3.'de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların annelerinin eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Elde edilen anlamlı farklılık annelerinin eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin anne eğitim düzeylerinden lise (Ort.=147,32) ve lisans-lisansüstü (Ort.=164,54) seviyede eğitim görmüş annelerin çocuklarının elde ettikleri toplam puanları diğer eğitim düzeylerinden daha yüksektir. Elde edilen anlamlı farklılık annelerinin eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.3.'de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların annelerinin eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılması

gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin anne eğitim düzeylerinden lise ve lisans-lisansüstü seviyede eğitim görmüş annelerin çocuklarının (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanları diğer eğitim düzeylerinden daha yüksektir. Elde edilen anlamlı farklılık annelerinin eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.4. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANAOVA analizi sonuçları

Ölçek	Baba eğitim	n	Ort.	Ss	Sd..	F	P	Fark
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	a. İlkokul	141	111,17	55,937	4,710	55,791	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	116,73	57,700	3,359			b<c ve d
	c. Lise	427	147,32	45,989	2,177			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	164,54	11,862	0,946			
FAYTÖ- Sevgi	a. İlkokul	141	3,12	1,757	0,147	58,966	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	3,24	1,805	0,105			b<c ve d
	c. Lise	427	4,18	1,408	0,068			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	4,86	0,230	0,018			
FAYTÖ- İsteklilik	a. İlkokul	141	3,6403	1,294	0,109	57,715	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	3,8048	1,273	0,074			b<c ve d
	c. Lise	427	4,4517	1,049	0,050			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	4,9372	0,157	0,012			
FAYTÖ-Fayda	a. İlkokul	141	2,99	1,639	0,138	58,109	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	3,15	1,697	0,098			b<c ve d
	c. Lise	427	4,06	1,385	0,067			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	4,64	0,444	0,035			
FAYTÖ- Sosyalleşme	a. İlkokul	141	3,39	1,257	0,105	60,097	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	3,58	1,278	0,074			b<c ve d
	c. Lise	427	4,24	1,047	0,050			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	4,72	0,406	0,032			
FAYTÖ- Özgüven	a. İlkokul	141	3,00	1,671	0,140	60,091	<0,001*	a<c ve d
	b. Ortaokul	295	3,23	1,717	0,100			b<c ve d
	c. Lise	427	4,11	1,403	0,067			c<d
	d. Lisans ve lisansüstü	157	4,77	0,399	0,031			

* $p<0,01$

Tablo 4.4.' de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların babalarının eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Elde edilen anlamlı farklılık babalarının eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin baba eğitim düzeylerinden lise

(Ort.=147,32) ve lisans-lisansüstü (Ort.=164,54) seviyede eğitim görmüş annelerin çocuklarının elde ettikleri toplam puanları diğer eğitim düzeylerinden daha yüksektir. Elde edilen anlamlı farklılık babalarının eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.4' de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların babalarının eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin anne eğitim düzeylerinden lise ve lisans-lisansüstü seviyede eğitim görmüş babaların çocuklarının (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanları diğer eğitim düzeylerinden daha yüksektir. Elde edilen anlamlı farklılık babalarının eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.5. Öğrencilerin annelerinin spor yapma durumları ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi analizi sonuçları

Ölçek	Anne Spor	n	Ort.	Sd.	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Spor yapıyor	260	158,29	28,989	11,085	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	128,54	54,940		
FAYTÖ- Sevgi	Spor yapıyor	260	4,61	0,894	11,947	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	3,61	1,716		
FAYTÖ- İsteklilik	Spor yapıyor	260	4,76	0,680	11,781	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	4,04	1,238		
FAYTÖ- Fayda	Spor yapıyor	260	4,45	0,890	11,666	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	3,50	1,642		
FAYTÖ- Sosyalleşme	Spor yapıyor	260	4,51	0,740	10,441	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	3,83	1,245		
FAYTÖ- Özgüven	Spor yapıyor	260	4,53	0,927	11,714	<0,001*
	Spor yapmıyor	760	3,56	1,660		

* $p<0,01$

Tablo 4.5' te katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların annelerinin spor yapma durumları açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Tespit edilen anlamlı farklılık anneleri (Ort.=158,29) spor yapan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.5' te katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve

alt boyutlarının katılımcıların annelerinin spor yapma durumları açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplan puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanlarında anneleri spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.6. Öğrencilerin babalarının spor yapma durumları ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi analizi sonuçları

Ölçek	Baba Spor	n	Ort.	Sd.	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Spor yapıyor	372	156,67	32,644	11,636	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	124,33	56,118		
FAYTÖ- Sevgi	Spor yapıyor	372	4,52	1,048	11,878	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	3,49	1,745		
FAYTÖ- İsteclilik	Spor yapıyor	372	4,69	0,787	11,434	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	3,95	1,260		
FAYTÖ- Fayda	Spor yapıyor	372	4,41	1,006	12,645	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	3,35	1,662		
FAYTÖ- Sosyalleşme	Spor yapıyor	372	4,48	0,804	11,602	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	3,73	1,263		
FAYTÖ- Özgüven	Spor yapıyor	372	4,46	1,051	12,057	<0,001*
	Spor yapmıyor	648	3,43	1,685		

* $p<0,01$

Tablo 4.6' da katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların babalarının spor yapma durumları açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Tespit edilen anlamlı farklılık babaları (Ort.=156,67) spor yapan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.6' da katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların babalarının spor yapma durumları açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplan puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanlarında babaları spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.7. Öğrencilerin kendilerini beden eğitimi ve spor dersinde yeterli görme durumları ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANAOVA analizi sonuçları

Ölçek	Yeterlik durumu	n	Ort.	Std. S.	Std. H.	F	P	Fark
Beden Eğitimi	a. Yeterli	743	154,35	36,432	1,336	340,772	<0,001*	a>b ve c b>c
Dersine Yönelik	b. Kısmen yeterli	182	104,93	56,064	4,155			
Tutum	c. Yetersiz	95	53,31	23,278	2,388			
FAYTÖ- Sevgi	a. Yeterli	743	4,45	1,130	0,041	363,756	<0,001*	a>b ve c b>c
	b. Kısmen yeterli	182	2,81	1,743	0,129			
	c. Yetersiz	95	1,27	0,634	0,065			
FAYTÖ- İsteklilik	a. Yeterli	743	4,65	0,813	0,029	361,560	<0,001*	a>b ve c b>c
	b. Kısmen yeterli	182	3,41	1,280	0,094			
	c. Yetersiz	95	2,39	0,485	0,049			
FAYTÖ- Fayda	a. Yeterli	743	4,31	1,113	0,040	366,243	<0,001*	a>b ve c b>c
	b. Kısmen yeterli	182	2,68	1,595	0,118			
	c. Yetersiz	95	1,29	0,573	0,058			
FAYTÖ- Sosyalleşme	a. Yeterli	743	4,42	0,886	0,032	309,251	<0,001*	a>b ve c b>c
	b. Kısmen yeterli	182	3,21	1,227	0,091			
	c. Yetersiz	95	2,26	0,447	0,045			
FAYTÖ- Özgüven	a. Yeterli	743	4,38	1,122	0,041	358,310	<0,001*	a>b ve c b>c
	b. Kısmen yeterli	182	2,72	1,645	0,121			
	c. Yetersiz	95	1,36	0,661	0,067			

*p<0,01

Tablo 4.7’ de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların kendilerini beden eğitimi dersinde yeterli görüp görmeme durumuna göre karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Elde edilen anlamlı farklılık kendini yeterli (Ort.=154,35) ve kısmen yeterli (Ort.=104,93) gören katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.7’ de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların kendilerini beden eğitimi dersinde yeterli görüp görmeme durumuna göre karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Elde edilen anlamlı farklılık fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeğinin alt boyutlarından (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarında kendilerini yeterli ve kısmen yeterli gören katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.8. Öğrencilerin spor yapma durumları ile beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi analizi sonuçları

Ölçek	Spor yapma durumu	n	Ort.	Ss.	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Spor yapıyor	710	165,81	11,715	41,018	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	68,14	41,201		
FAYTÖ- Sevgi	Spor yapıyor	710	4,81	0,358	44,549	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	1,70	1,207		
FAYTÖ- İsteklilik	Spor yapıyor	710	4,91	0,262	46,257	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	2,64	0,847		
FAYTÖ- Fayda	Spor yapıyor	710	4,67	0,413	52,010	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	1,62	0,994		
FAYTÖ- Sosyalleşme	Spor yapıyor	710	4,68	0,457	46,582	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	2,46	0,784		
FAYTÖ- Öz güven	Spor yapıyor	710	4,73	0,481	47,694	<0,001*
	Spor yapmıyor	310	1,70	1,072		

*p<0,01

Tablo 4.8’ de katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların spor yapma durumları açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,01$). Tespit edilen anlamlı farklılık spor yapan (Ort.=165,81) katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.8’ de katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların babalarının spor yapma durumları açısından karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplan puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($p<0,01$). Beden eğitimi dersi gören öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanlarında spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.9. Öğrencilerin spor lisansı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi analizi sonuçları

Ölçek	Spor lisansı	n	Ort.	Ss.	t	p
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	Var	470	167,32	9,448	-4,257	0,002*
	Yok	240	162,85	14,788		
FAYTÖ- Sevgi	Var	470	4,84	0,275	-2,799	0,005*
	Yok	240	4,75	0,476		
FAYTÖ- İsteklilik	Var	470	4,95	0,185	-3,996	0,008*
	Yok	240	4,85	0,361		
FAYTÖ- Fayda	Var	470	4,71	0,351	-3,614	0,003*
	Yok	240	4,58	0,502		

Tablo 4.9. Öğrencilerin spor lisansı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait t-testi analizi sonuçları(Devamı)

FAYTÖ- Sosyalleşme	Var	470	4,73	0,409	-3,394	0,001*
	Yok	240	4,59	0,528		
FAYTÖ- Öz güven	Var	470	4,77	0,400	-3,339	0,001*
	Yok	240	4,63	0,600		

*p<0,01 Lisanslı: Okul ya da kulüp takımında spor yapanlar. Lisanssız: Serbest zaman değerlendirmek için spor yapanlar

Tablo 4.9’ da katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların spor lisansı durumlarına göre karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarında lisanslı (Ort.=167,32) spor yapanlar ile lisanssız (Ort.=162,85) spor yapma (Serbest zaman değerlendirmek için spor yapanlar) durumlarına göre belirlenen tutum ölçeği puanı ve alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir (p<0,01). Tespit edilen anlamlı farklılık lisanslı (Ort.=16,32) spor yapan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.9’ da katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların spor lisansı durumlarına göre karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplan puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir (p<0,01). Lisanslı ve lisanssız spor yapan öğrencilerin (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) alt boyutlarına yönelik puanlarında lisanslı spor yapanların ortalamaları lisanssız spor (Serbest zaman değerlendirmek için spor yapanlar) yapanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.10. Öğrencilerin egzersiz sıklığı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANOVA analizi sonuçları

Ölçek	Haftalık Egzersiz sıklığı	n	Ort.	Ss.	Sd.	F	p	Fark
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	a. 1-2 gün	127	162,11	14,054	1,247	10,372	0,003*	a<b ve c b<c
	b. 3 gün	459	166,06	11,218	,523			
	c. 4 gün ve üzeri	124	168,66	9,880	00,887			
FAYTÖ- Sevgi	a. 1-2 gün	127	4,67	0,452	0,040	12,836	0,003*	a<b ve c
	b. 3 gün	459	4,84	0,333	0,015			
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,86	0,299	0,026			
FAYTÖ- İsteklilik	a. 1-2 gün	127	4,82	0,427	0,037	10,730	0,002*	a<b ve c
	b. 3 gün	459	4,93	0,218	0,010			
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,96	0,145	0,013			
	b. 3 gün	459	4,71	0,371	0,017			
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,84	0,310	0,027			

Tablo 4.10. Öğrencilerin egzersiz sıklığı durumuna göre beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait ANAOVA analizi sonuçları(Devamı)

FAYTÖ- Fayda	a. 1-2 gün	127	4,33	0,459	0,040	67,709	<0,001*	a<b ve
	b. 3 gün	459	4,71	0,371	0,017			c
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,84	0,310	0,027			b<c
FAYTÖ- Sosyalleşme	a. 1-2 gün	127	4,47	0,496	0,044	19,954	<0,001*	a<b ve
	b. 3 gün	459	4,71	0,437	0,020			c
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,80	0,419	0,037			b<c
FAYTÖ- Özgüven	a. 1-2 gün	127	4,58	0,516	0,045	11,095	0,001*	a<b ve
	b. 3 gün	459	4,73	0,502	0,023			c
	c. 4 gün ve üzeri	124	4,87	0,291	0,026			b<c

*p<0,01

Tablo 4.10’ da katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri toplam puanların katılımcıların haftalık egzersiz alışkanlıklarına göre açısından karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,01). Elde edilen anlamlı farklılık haftada 4 gün ve üzeri (Ort.=168,66) egzersiz alışkanlığı bulunan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.10’ da katılımcıların fiziksel aktiviteye yönelik tutum toplam puanlarının ve alt boyutlarının katılımcıların haftalık egzersiz alışkanlıklarına göre karşılaştırılması gösterilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonuçları değerlendirildiğine fiziksel aktivite ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir (p<0,01). Elde edilen anlamlı farklılık fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeğinin alt boyutlarından (sevgi, isteklilik, fayda, sosyalleşme ve öz güven) boyutları incelendiğinde haftada 3 gün ile haftada 4 ve üzeri, egzersiz alışkanlığı bulunan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.11. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumları pearson korelasyon analizi sonuçları

Değişkenler		Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	FAYTÖ Sevgi	FAYTÖ İsteklilik	FAYTÖ Fayda	FAYTÖ Sosyalleşme	FAYTÖ Özgüven
Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	r		0,963**	0,954**	0,952**	0,929**	0,946**
	p		<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*
	n		1020	1020	1020	1020	1020
FAYTÖ- Sevgi	r	0,963**		0,957**	0,968**	0,949**	0,950**
	p	<0,001*		<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*
	n	1020		1020	1020	1020	1020
FAYTÖ- İsteklilik	r	0,954**	0,957**		0,941**	0,916**	0,950**
	p	<0,001*	<0,001*		<0,001*	<0,001*	<0,001*

Tablo 4.11. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumları pearson korelasyon analizi sonuçları (Devamı)

	n	1020	1020		1020	1020	1020
FAYTÖ- Fayda	r	,952**	,968**	,941**		,956**	,950**
	p	<0,001*	<0,001*	<0,001*		<0,001*	<0,001*
	n	1020	1020	1020		1020	1020
FAYTÖ- Sosyalleşme	r	0,929**	0,949**	0,916**	0,956**		0,926**
	p	<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*		<0,001*
	n	1020	1020	1020	1020		1020
FAYTÖ- Özgüven	r	0,946**	0,950**	0,950**	0,950**	0,926**	
	p	<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*	<0,001*	
	n	1020	1020	1020	1020	1020	

Tablo 4.11.'de verilen korelasyon analizi sonuçlarında, öğrencilerin “beden eğitimi dersine tutum düzeyleri” ile “fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır (sırasıyla r:0,963; r:0,954; r:0,952; r:0,929; r:0,946; p<0,01).

5.TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı ortaokul seviyesinde eğitim gören öğrencilerin beden eğitimi dersi ile fiziksel aktiviteye yönelik tutumların incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda 11-15 yaş aralığında bulunan, 5. 6. 7. ve 8. sınıf seviyelerinde eğitim gören 1020 (471 kız, 549 erkek) öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir. Öğrencilerin fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları cinsiyet, sınıf düzeyi, beden eğitimi dersinde kendini yeterli görme, spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir. Elde edilen veriler istatistiksel analiz yoluyla sunulmuş olup katılımcıların fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları hakkında bir sonuca varılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada öğrencilerin fiziksel aktivite ve beden eğitimi derslerine yönelik tutumları farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenleri göz önüne alındığında fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutlarında ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına cinsiyetler arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Fiziksel aktiviteye ve alt boyutlarına yönelik tutumda erkek öğrencilerin ortalama tutum değerleri kız öğrencilere oranla daha yüksek olarak elde edilmiştir. Beden eğitimi dersine yönelik tutum da ise yine erkek öğrencilerin anlamlı derecede kız öğrencilere oranlar tutum ortalamalarında bir fark meydana gelmiştir. Literatürde cinsiyet değişkeninin tutum üzerinde etkisinin incelendiği çalışmalar da mevcuttur. Yapılan bu çalışmalarda da erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla ortalama tutum değerlerinde daha yüksek sonuçlar elde ettikleri tespit edilmiştir (Çelik ve Pulur, 2011; Karadağ, 2012; Özkan, 2011). Bu sonuçlara ek olarak cinsiyet değişkeninin tutum üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı çalışmalar da mevcuttur (Gürbüz ve Özkan, 2012). Bu çalışmaların genelinde aktif olarak sporlar uğraşan katılımcıların çok olması nedeniyle cinsiyet değişkeninin anlamlı bir etki oluşturmadı sonucuna varılmıştır.

Literatürde çalışma sonuçlarını destekleyen, beden eğitimi dersi ve fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutlarına yönelik tutumların farklı değişkenler açısından incelendiği ve çalışmamıza paralel sonuçlar elde edilen birçok araştırma mevcuttur. Trenor, Graber, Housner ve Wiegand (1998) yaptıkları çalışmada beden eğitimi derslerinde erkek öğrenciler kızlara göre kendilerini daha yetenekli, güçlü ve kuvvetli hissettikleri sonucu bulunmuştur. Koca ve Demirhan (2004)'ın çalışmasında da benzer biçimde erkeklerin tutum puanları kızların tutum puanlarına göre anlamlı fark göstermiştir. Yine, Gary ve

David (1991) çocukların aktiviteye ilişkin tutumlarını ve beden eğitimi algılarını tespit etmeyi yönelik araştırmalarına 291 ortaöğretim ve 316 ilköğretim öğrencisi katılmış; araştırma sonucuna göre kız öğrencilerin beden eğitime yönelik erkek öğrencilerden daha pozitif tutumlara sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Çetin (2007)'in yaptığı çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Çelik ve Pulur (2011)'de yapmış oldukları çalışmaya, meslek lisesinde eğitim gören 168, Anadolu lisesinden 150 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucuna göre tutum puanları cinsiyet faktörüne göre erkek öğrenciler lehine daha yüksek olduğu, bireyin kendisinin veya ailesinin spor yapma durumuna göre ise tutum puanları daha yüksek olduğu yönünde anlamlı fark ortaya çıkmıştır.

Çalışmamızda ortaokul seviyesinde bulunan 4 farklı sınıftan katılımcıların fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutları ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmaya katılan sınıflar arasında fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarda anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Sınıf seviyelerinde düşükten yükseğe doğru fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumda düşüş meydana gelmiştir. Bu düşüş sınıflar arasında anlamlı seviyededir. 5. sınıf öğrencilerinin fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları diğer seviyedeki sınıflara oranla anlamlı derecede daha yüksek çıkmıştır. 5. sınıf ile diğer tüm sınıflar ve 6. sınıf ile de 7 ve 8. sınıflar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Sınıf seviyesinin yükselmesi ile fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumda azalma meydana gelmesi öğrencilerin başka bir eğitim seviyesine geçiş döneminde olmasından kaynaklanacağını söyleyebiliriz.

Anne-babanın eğitim seviyelerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Anne-babaların eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutları ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ortalamalarında artış meydana gelmiştir. Daha önce yapılan çalışmalarda ebeveyn eğitim seviyelerinin fiziksel aktiviteye yönelik tutumda anlamlı etki olmayan sonuçlara da ulaşılmıştır.

Birgün, Özen, Sevim-Uğraş ve Sevim-Pehlivan (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada da ortaokul öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre farklılık göstermediği görülmüştür. Bunun tersine bizim çalışmamız ile paralel sonuçlarda yapılan çalışmalarla elde edilmiştir. Yıldız ve Özbek (2018)'de anne-baba eğitim durumu ile beden eğitimi dersine yönelik tutum arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmektedir.

Koçak ve Hürmeriç (2006) araştırmalarında ilköğretim öğrencilerinin babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı fark bulamamışlar; bu çalışmanın aksine Güllü (2007)'de yaptığı çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu bulmuştur. Çeliköz ve Çetin (2004) 'te yaptıkları araştırmada annenin eğitim durumu ile tutumlar arasında düşük sayılabilecek bir ilişki bulunmuştur. Tatal (2011)' in çalışmasında sonuçlar anne ve baba ayrımı gözetilmeden “veli” başlığı altında ele alınmıştır. Bu çalışmaya göre araştırmaya katılan velilerin öğrenim durumları ile Beden Eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark olduğu sonucu çıkmıştır; öğrenim durumu yükseldikçe beden eğitimi dersine karşı tutumlar olumlu yönde artmaktadır. Güllü (2007)'de yaptığı çalışmada öğrenci annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarında anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir.

Çalışmamızın bir diğer değişkeni olan anne-babaların spor durumudur. Anne-babaların sporla ilgisinin öğrencilerin tutumları üzerinde etkili olup olmadığı araştırmak için yapılan t-testi sonuçlarına bakıldığında annesi ve babası spor ile uğraşan öğrencilerin fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutları ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında yüksek ortalama elde edilmiştir. Spor ile ilgisi olmayan anne-babaların çocuklarına oranla anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. Anne-babanın çocukların fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutları ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisinin olabileceği düşünülmektedir.

Fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarda öğrencilerin kendilerini beden eğitimi derslerinde yeterli görüp görmedikleri hususunda anlamlı farklılık elde edilmiştir. Beklentiler doğrultusunda elde edilen sonuçta kendisini beden eğitimi dersinde yeterli gören öğrencilerin fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumda kısmen yeterli ve yetersiz gören öğrencilere daha yüksek ortalama ile anlamlı sonuç elde edilmiştir. Öğrencilerin bir hafta boyunca egzersiz için aktif oldukları gün sayısının fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında farklılık oluşturup oluşturmayacağına bakıldığında haftalık süre içerisinde en çok egzersize dâhil olan katılımcıların diğerlerine oranla yüksek tutum ortalaması elde edildiği görülmüştür. Haftalık egzersiz sayısı minimum 2 olan öğrencilerin daha az olan ve hiç egzersiz yapmayanlara oranlar daha yüksek tutum ortalamalarına sahip olduğu anlaşılmıştır.

Aktif olarak spor yapan katılımcıların fiziksel aktivite ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarında spor yapmayanlara oranlar anlamlı farklılık elde edilmiştir. Benzer olarak öğrencilerin fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumları fiziksel aktivitelere katılıma göre değişkenlik göstermiştir. Fiziksel aktivitelere katılan öğrencilerin katılmayanlara oranlar fiziksel aktivite ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına anlamlı derecede farklılıklar tespit edilmiştir. Spor ve fiziksel aktivite birçok yönden insan hayatını olumlu yönde etkileyen faktörlerdir. Düzenli fiziksel aktiviteler çocuk ve gençlerin sosyalleşme düzeylerini artırmakta, daha sağlıklı büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olmakta, kötü alışkanlıklardan uzak durmakta, kronik hastalıkların oluşumunu en aza indirmekte, çeşitli hastalıkların tedavisine destek olmakta ve aktif bir yaşlılık sağlar. Dönemin geçmesinde çok önemli rolü vardır (E. Menteş, B. Menteş ve Karacabey, 2011). Çalışmamızdan elde ettiğimiz sonuçlar doğrultusunda fiziksel olarak aktif ve fiziksel aktiviteye eğilimi daha fazla olan öğrencilerin bu konuda daha bilinçli olabilecekleri anlaşılmaktadır.

Akandere, Özyalvaç ve Duman (2009)'un araştırmalarında, katılımcıların beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını serbest zamanlarda spor veya egzersiz yapma durumuna göre karşılaştırmış ve “serbest zamanlarda spor veya egzersizi her zaman yapanların beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanı serbest zamanlarda spor veya egzersizi ara sıra, nadiren ve hiç yapmayanların puanlarından anlamlı derecede yüksek” bulmuşlardır.

Yine Erol, Arabacı ve Acar'ın (2003), Bursa Nilüfer ilçesi ilköğretim okullarındaki öğrenci velilerinin beden eğitimi ve spora bakış açılarının incelenmesi ile ilgili araştırmalarında da velilerin beden eğitimi ve spor etkinliklerinde gereken ilgiyi göstermedikleri, ailelerin çocuklarını belirli zamanlarda spor faaliyetlerini yapmalarını hatırlatmadıkları, çocuklarını çok iyi yaptığı spor faaliyeti için ödüllendirmedikleri, spor gelişimleri hakkında konuşmadıkları, beden eğitimi ve spor etkinliklerine teşvik etmedikleri ve spor gelişimlerini takip etmedikleri bulunmuştur. Mollaoğulları ve Korucu (2005)'nın Denizli il merkezinde yapmış olduğu araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin %80'den daha fazlasının, velilerin çocuklarını, hafta sonu kurslarına ve özel etkinliklerine katılamadıkları için okul takımına göndermek istemediklerini söylemişlerdir. Erol, Korkmaz ve Acar (2005), Bursa ilinde bulunan anaokullarındaki öğrenci velilerinin beden eğitimi ve spora bakış açılarının incelenmesi ile ilgili araştırmalarında velilerin beden eğitimi ve spor etkinliklerinde gereken ilgiyi göstermedikleri bulunmuştur.

İmamoğlu (2011)' nun düzenli sportif aktivite yapan ve yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmaya 558 ortaöğretim öğrencisi katılım göstermiştir. Çalışmada verileri toplamak için “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışma neticesinde düzenli spor yapan kişilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının, düzenli spor yapmayan öğrencilerin tutumlarından daha yüksek seviyede olduğunu tespit etmiştir. Aile, arkadaş ve sosyal çevrenin etkisiyle beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı ilişki bulunmazken, öğretmenlerin öğrencilere verdiği desteğinin tutumlar üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir.

Güllü (2009)'da yaptığı çalışmada öğrencilerin serbest zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir. Chung ve Philips (2004)'e göre de ortaöğretim öğrencilerinin serbest zaman egzersizleri ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 4.11'de incelenmiştir. Korelasyon sonuçlarına göre “beden eğitimi dersine tutum düzeyleri” ile “fiziksel aktiviteye yönelik tutum ölçeği alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin beden eğitimi dersine tutumları arttıkça fiziksel aktiviteye yönelik tutumları da artmaktadır. Gürbüz ve Özkan (2012) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. 458 öğrencinin katıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları olumsuz bulunurken, tutum puanlarında cinsiyet, sınıf düzeyi ve okul başarısı açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

6.SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmaya Gaziantep İlinde eğitim gören 5, 6, 7, 8, sınıflardan toplam 1020 katılımcı yer almıştır. Çalışmamızda ortaöğretim seviyesinde eğitim gören öğrencilerin fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutlarına ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları öğrencilerin, cinsiyet, sınıf düzeyi, beden eğitimi dersinde kendini yeterli görme, spor yapma, spor lisansı ve haftalık egzersiz sıklığı, ebeveynlerinin eğitim ve spor yapma değişkenleri açısından incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre; tutum ortalamalarında anlamlı farklılıklar elde edilmiştir:

- Öğrencilerin cinsiyetleri ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum değişkenleri göz önüne alındığında fiziksel aktivite toplam puan ve alt boyutlarında ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına cinsiyetler arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Fiziksel aktiviteye ve alt boyutlarına yönelik tutumda erkek öğrencilerin ortalama tutum değerleri kız öğrencilere oranla daha yüksektir.

- Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre beden eğitimi ve spor dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersi gören beşinci ve 6.sınıf öğrencilerin tutum puanları diğer sınıf düzeylerinden daha yüksektir.

- Öğrencilerin anne eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık annelerinin eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin baba eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık babaların eğitim düzeyi yüksek olan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin annelerinin spor yapma durumları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık anneleri spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin babalarının spor yapma durumları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel

aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık babaları spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin kendilerini beden eğitimi ve spor dersinde yeterli görme durumları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık kendilerini yeterli ve kısmen yeterli gören katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin spor yapma durumları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık spor yapanların ortalamaları spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin spor lisansı durumları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık lisanlı spor yapanların ortalamaları lisanssız spor yapanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin haftalık egzersiz sıklıkları ile beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutum düzeylerine ait analiz sonuçlarına bakıldığında tutum ölçeği puan ortalamalarında gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılık haftada 3 gün ile haftada 4 ve üzeri, egzersiz alışkanlığı bulunan katılımcılar lehine ortaya çıkmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- Çalışma dünyada baş gösteren küresel pandemi sürecinde yapıldığından dolayı belirli sınırlılıklar içerisinde yapılmıştır. Bu çalışma daha geniş katılımlı olması için çevre illerde dâhil edilerek desteklenebilir.

- Aynı çalışma diğer eğitim kademelerinde ve farklı yaş gruplarında yapılacak çalışmalarla desteklenebilir.

- Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının artmasında beden eğitimi öğretmenin etkisinin olup olmadığı araştırılabilir.

- Ebeveynlerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları hakkında incelemeler yapılabilir.

- Çalışma sonucunda beden eğitimi dersinde kendini yeterli ve kısmen yeteli gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları, kendini yetersiz görenlerden yüksek çıkmıştır. Bu bağlamda kendini yetersiz gören öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri ve derse katılımlarını sağlamak amacıyla onlara uygun egzersizler planlanabilir.

7.KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Akandere, M., Özyalvaç, N. T. ve Duman, S. (2009). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (24), 1-13.
- Aktop, A. ve Özer, D. (2003). “İlköğretim Öğrencileri için Hazırlanmış Bir Tutum Ölçeğinin Adaptasyonu”. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 67-82.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Akgün, N. (2014). Çocuk ve Spor. *Spor Hekimliği Dergisi*, 16.
- Aktuğ, Z., İri, R. ve Demir, N. A. (2020). COVID-19 İmmune System and Exercise. *Journal of Human Sciences*, 17 (2), 513-520.
- Aracı, H. (2001). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Aras, L.(2020). Farklı Türdeki Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 27-39.
- Arslan, B. (2021). Eğitim ile ilgili temel kavramlar. V. Sönmez (ed.), *Eğitim bilimine giriş* (s. 10). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arslan, H., Erdem, A. ve Ünal, A. (2021). *Eğitim yapısı*. R. Sarpkaya (ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arslan, Z., ve Usal, A. (2015). *Davranış bilimleri*. İzmir: Barış Yayınları.
- Barr-Anderson, D. J., Ward, , D. S., Conway, T. L. and Baggett, C. D. (2008). But I like PE: Factors Associated with Enjoyment of Physical Education Class in Middle School Girls. *Research Quartery For Exercise and Sport*, 79(1), 18-27.
- Bauman, A., Phongsavan, P., Schoeppe, S., and Owen, N. (2006). Physical Activity Measurement-A Primer for Health Promotion. *Promotion & Education*, 13(2), 92-103.
- Bek, N. (2012). *Fiziksel aktivite ve sağlığımız*. Ankara: Klasmat Matbaacılık.
- Birgün, A., Özen, E., Sevim-Uğraş, B., ve Sevim-Pehlivan, B. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Tutum Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Turmanış Dergisi*, 3(2), 64-75.

- Bloom, B. A. (1995). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. İstanbul: M.E Basımevi.
- Blakemore, C. L. (2003). Movement is Essential to Learning. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 74(9), 22-25.
- Cairney, J., Kwan,, M., Velduizen,, S. and Bray, S. R. (2012). Gender, Perceived Competence and The Enjoyment of Physical Education in Children:A Longitudinal Examination.*International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 9,1-8.
- Can, S. (2013). *Masabaşı Çalışan Kadınlarda Fiziksel Aktivite Düzeyi Ölçüm Yöntemlerinin Karşılaştırılması ve Fiziksel Aktiviteyi Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Caspersen, C. J., Powell, K. E. and Christenson, G. M. (1985). Physical Activity, Exercise, and Physical Fitness: Definitions and Distinctions for Health-Related Research. *Public Health Reports*, 100(2), 126-131.
- Cengiz, C. ve İnce, M. L. (2014). Impact of Social-ecologic İntervention on Physical Activity Knowledge and Behaviors of Rural Students. *Journal of Physical Activity and Health*,11(8), 1565-1572.
- Ceyhun, S., Doğan, İ. ve Erim, V. (2019). Karabük İlindeki Yatılı Okulda Öğrenim Gören Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi ve Spora İlişkin Tutumları. *Turkish Studies*. DOI: 10,29228/TurkishStudies.39383
- Chen, W. ve Hypnar, AJ (2015). İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitiminde Kendi Kaderini Tayin Etme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutumları. *Beden Eğitiminde Öğretim Dergisi*, 34 (2), 189-209.
- Chung, M. and Philips, D.A. (2004). Attitude toward physical education and leisure- time exercise in high school students. *Physical Educator*. 19(126), 156-166.
- Chung, M., and Philips, D. A. (2002). “Attitude Toward Physical Education and Leisure-Time Exercise in High School Studeinsts“. *Physical Educator*. 81(6), 126-139.
- Cruz, B. A., Kim, M. and Kim, H. D. (2021). Physical Education Attitude of Adolescent Students in the Philippines: Importance of Curriculum and Teacher Sex and Behaviors. *Movement Science and Sport Psychology*.
- Çalış, M. (2022). *Farklı Zekâ Özelliklerine Sahip Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Tutumları Ve Yaşam Doyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Bartın: Bartın Üniversitesi.
- Çelik, Z. ve Pulur, A. (2011). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 115-121.

- Çeliköz, N. ve Çetin, Ç. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Bahar*. 32 (162), 136-145.
- Çetin, M. (2007). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Çiçek, A. Ç. (2013). Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi. G. Aslan içinde, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi* (s. 3-34). Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım Eğitim Danışmanlık.
- Çoban, A. (2012). *Öğretimi ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dalkıran, O. ve Tuncel, F. (2007). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Seçmeli Ders Olarak İşlenmesinin Öğrenciler Gözüyle Değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*.5(1),37-42.
- Dawson B., ve Trapp RG. (2001). Probability related topics to make inferences about the data. Basic and clinical biostatistics. 3rd Edition, *Lange Medical Books / Mcgraw-Hill Medical Publishing Division*.
- Demirci, A. (2008). *İlköğretimde beden eğitimi dersi etkinlikleri*. Ankara:Nobel Yayıncılık.
- Demirhan, G, ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği. *Ankara: H.Ü Spor Bilimleri Dergisi*. 12(2), 9-20.
- Dereceli, Ç. (2020). İmam Hatip Liselerinde Eğitim Alan Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Erzurum: Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 22(3), 75-85.
- Dönmez, B., Yaşar, H. ve Pehlivan, Z. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*.10(3),51-62.
- Dönmez, K. H., Dönmez, B. ve Kolukısa, Ş. (2015). Orta Öğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinde Fiziksel ve Motorik Gelişim Beklentilerinin Araştırılması. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*.7(02).
- Duman, G. (2014). *Hareket eğitime giriş, Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi*. Ankara: Hedef Yayıncılık.
- Eken, D. (2008). *İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Düşünceleri ve Beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi Selçuk Ünivesitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ensrud, K. E., Blackwell, T. L. and Cauley, J. A. (2014). Objective Measures of Activity Level and Mortality in Older Men. *Journal of the American Geriatrics Society*. 62(11), 2079-2087.

- Erbaş, M. K. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumlarının Psikomotor Beceri Düzeyleri ve Beden Eğitimi ve Spor Ders Tutumlarına Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Erdem, M. (2021). *Karşılaştırmalı eğitim sistemi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Eres, F. (2005). Eğitimin Sosyal Faydaları. *Milli Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 33-42.
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*.6(12), 321-348.
- Erol, S., Arabacı, R. ve Acar, Z. A. (2003). Bursa Nilüfer ilçesi ilköğretim okullarındaki öğrenci velilerinin beden eğitimi ve spora bakış açılarının incelenmesi. III. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu, 23-24 Mayıs, Bursa 1 (1), 33-41.
- Erol, S., Korkmaz, Haşıl N. ve Acar Z. A. (2005). Bursa ilinde bulunan anaokullarındaki öğrenci velilerinin beden eğitimi ve spora bakış açılarının incelenmesi. *4.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*. 10-11 Haziran, Bursa, 15 (1), 272-279.
- Erpic, S. C., Skof, B., Boben, D. and Zabukovec, V. (2005).). Pupils' Attitudes and Motivation for Physical Education–Some Psychological Aspects of Physical education: pupils' attitudes and motivation. *International Journal of Physical Education*. 42(2),58-67.
- Ersoy, G. ve Bilgiç, A. (2008). Fiziksel aktivite, beslenme ve sağlıklı yaşam. *Baskı. Ankara: Klasmat Matbaacılık*.
- Gary, E. B. and David, A.B. (1991). Children's attitudes towards activity and perceptions of physical education. *Health Education Research*, 6 (4), 465-478.
- Gavin, C., Ashley, W., Jody, L., Starla P. M. C. and Melanie. (2012). Exploring Student Attitudes Toward Physical Education and Implications for Policy. *Department of Health Kinesiology*.
- George, D., ve Mallery, M. (2016). *IBM spss statistics 23 step by step: a simple guide and reference (17th ed.)*. New York: Routledge
- Gökdoğan, Ö. (2011). *Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitimin Önemi*. Yüksek Lisans Tezi Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Göksel, A. G. ve Caz, Ç. (2016). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1),1-19.

- Güllü, M. (2007). *Orta Öğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü M. ve Güçlü M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 138-151.
- Güllü, M. Kaplan, B., Öztaşyonar, Y., ve Şarvan, Ş. (2016). Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61.
- Gültekin, M. (2017). Program Geliştirmeye İlişkin Temel Kavramalar. B. Oral (ed.), *Eğitimde Program Geliştirme ve Değerlendirme* (s. 2-40). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güney, S. (2011). *Davranış bilimleri*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Güney, S. (2012). *Sosyal psikoloji*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Günsel, A. M. (2004). *İlköğretimde beden eğitimi ve uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürbüz, A. ve Özkan, H. (2012). *Determining the attitude of secondary school students toward physical education of sport lesson* (Muğla sample). *Pamukkale Journal of Sport Science*, 3(2), 78-89.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden eğitimi ve spor'da özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hazar, Z. ve Tekkurşun, D. (2018). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Oyun ve Fiziksel Etkinlikler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Journal Of Human Sciences*, 15(2), 1206-1215.
- Hekim, M. (2014). Küresel Bir Sorun Olan Hareketsiz Yaşam Tarzının Ortaya Çıkardığı Sağlık Sorunları. *II. Uluslararası Davraz Kongresi Bildiri Kitabı*, (s. 2363). Isparta.
- Heper, E. (2012). Spor Bilimleri İle İlgili Kavramlar ve Sporun Tarihsel Gelişimi. H. Ertan (ed.), *Spor Bilimlerine Giriş*. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İnal, A. N. (2014). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel Basım Yayın Dağıtım.
- İnceoğlu, M. (2009). *Tutum algı iletişim*. Ankara: Kesit Tanıtım Ltd.Şti.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum algı iletişim*. Ankara: Siyasal Kitapevi.

- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2014). *Dünden bugüne insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kale, R. (2007). *İlköğretimde beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf Ve Lise 11. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kiremitçi, O., Balyan, K. Y. ve Balyan, H. (2012). Farklı Sportif Etkinliklerin İlköğretim 2. kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum, Sosyal Beceri ve Öz Yeterlik Düzeylerine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Koca, C. ve Demirhan, G. (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Percept Motor Skill*, 98 (1), 754-758.
- Koçak, S., ve Hürmeriç, I. (2006). Attitudes toward physical education classes of primary school students in Turkey. *Perceptual & Motor Skills*, 103 (1), 296-300.
- Köksal Akyol, A. (2017). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Köse, E. (2020). *Öğretmen adayları, Öğretmenler ve Eğitimciler için Eğitimin Temeli Temel Kavramlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kriska, A. M. and Caspersen, C. A. (1997). Collection of Physical Activity Questionnaire for Health-Related Research. *Medicine and Science in Sport and Exercise*, 201-205.
- Li, G., Fan, Y., Lai, i., Han, T. and Zhou, P. (2020). Coronavirus Infections and Immune Responses. *Journal of Medical Virology*, 92(4), 424-432.
- McKenzie, T. L., Marshall, S. L. and Sallis, J. F. (2000). Leisure Time Physical Activity in School Environments: An Observation Study using SOPLAY. *Preventive Medicine*, 30(1), 70-77.
- Menteş, E., Menteş, B. ve Karacabey, K. (2011). Adolesan Dönemde Obezite ve Egzersiz. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2) 963-977.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2011). *Strateji Geliştirme Başkanlığı*. 01 07, 2022 tarihinde Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2011-2012: <https://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-istatistikleri-orgun-egitim-2011-2012/icerik/68> adresinden alındı

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018). *Milli Eğitim Bakanlığı*. 01 07, 2022 tarihinde Öğretim Programları İzleme ve Değerlendirme Sistemi: <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=443> adresinden alındı
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2020). *Millî eğitim istatistikleri örgün eğitim*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mollaoğulları, H. ve Korucu, G. (2005). Denizli ilköğretim okullarında beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler ve okul yöneticilerinin beden eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili düşüncelerinin değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*, 10–11 Haziran, Bursa.
- Oktay, A. (2012). *Eğitimin temel kavramları ve eğitim düşüncesinin tarihsel gelişimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Orhan, R. (2017). Çocuk Gelişiminde Fiziksel Aktivite ve Sporun Önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176.
- Öncü, E., Gürbüz, B. ve Tunçkol, H. M. (2012). Basketbol Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(2), 126-140.
- Özer, D. S., ve Özer, K. (2001). *Çocuklarda motor gelişim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Öztürk, H. (2019). 'Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivitelere katılımlarının, fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarına etkisini belirlemek. *Avrasya Spor Bilimleri Araştırmaları*, 56-63.
- Özyalvaç, N. T. (2010). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi*. (Konya Anadolu Lisesi Örneği). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Pate, R., Corcin, C. and Pangrazi, B. (1998). Physical activity for young people. *President's Council on Physical Fitness and Sports Research Digest*, 1-6.
- Pate, R. R., McIver, K. L. and Colabianchi, N. (2015). Physical Activity Measures in the Healthy Communities Study. *American Journal of Preventive Medicine*, 49(4), 653-659.
- Pınar, S. (2003). Çocuklarda fiziksel aktivite ile daha sağlıklı yaşam. (s. 261). IX. *Ulusal Spor Hekimliği Kongresi* (s. 261). Ankara: Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Rüstem, O. (2019). Çocuk Gelişiminde Fiziksel Aktivite ve Sporun Önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176.
- Sacaklı, H. (2013). Zayıflarken ölmeyin ve zayıflarken mutlu olun. *Mercek Yayıncılık*.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal Etkiler: Kim kimi nasıl etkiler*. Ankara: İmge Kitabevi.

- Saneei, P., Esmailzadeh, A., and Keshteli, A. (2016). Combined Healthy Lifestyle is Inversely Associated With Psychological Disorders Among Adults. *PloS One*, 11(1),1-14.
- Sarıdede, K. (2018). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sarpkaya, R. (2021). *Türk Eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Saylan, N. (2020). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Serin, N. (2016). *35-50 Yaş arası kadınlarda fiziksel aktivite düzeyi ve depresyon ilişkisi*. İstanbul: Haliç Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- SGB. (2018). *Türk Eğitim Sistemi*. 01 07, 2022 tarihinde Strateji Geliştirme Başkanlığı: http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/30102730_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2018_2019.pdf adresinden alındı
- SGB. (2021, 01 07). *Milli Eğitim İstatistik Örgün Eğitim*. 2022 tarihinde T.C Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı: http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_09/10141326_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2020_2021.pdf adresinden alındı.
- Schwarz, R. (2014). *Frühe Bewegungserziehung*. München: Ernst Reinhardt Verlag.
- Shelton, S. (2009). Mind games: Let's PLAY With The Evolving Association Between Physical Activity and Academic Achievement. *Virginia Journal*, 30(1), 4-8.
- Shimon, J. M. (2011). Introduction to teaching physical education principles and strategies. *United States: Human Kinetics*.
- Siendentop, D. (2004). *Introduction to physical education, fitness and sport*. New York: McGraw-Hill Companies.
- Silverman, S. And Scrabis, K. A. (2004). A review of Research on Instructional Theory in Physical Education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41(1), 4-12.
- Silverman, S. and Subramaniam, P. R. (2007). Middle school students' attitudes toward physical education. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 602-611.
- Sivrikaya, Ö. ve Kılçık, M. (2017). *İlköğretim Okulları 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi*. CBÜ Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi, 12(1), 1-15.
- Sönmez, T., ve Sunay, H. (2004). Ankara'daki Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi e Spor Dersinin Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 32(162), 270-277.

- Şahin, M., Pehlivan, Z. ve Kuter, F. Ö. (2001, Haziran). *Beden Eğitimi Ders Uygulamalarında Ortaya Çıkan Etik Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. II. ulusal beden eğitimi ve spor öğretmenliği sempozyumu, (s. 71). Bursa.
- Şahin, S. (2016). 0-6 Yaş Arası Çocukların Temel Gelişimsel Özellikleri: Fiziksel Ve Sosyal-Duygusal Gelişim. H. İ. Diken içinde, *Erken Çocukluk Eğitimi* (s. 170-208). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB). (2021). 01/07/2022 tarihinde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/190939_50_ilkogretim-hdc-karar-ve-eki-2022-2023.pdf adresinden alındı.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Taşpınar, M. (2017). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Temiz, A. (2017). *Özel öğretim yöntemleri*. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Ders Notları.
- Tepeli, K. (2010). Motor Gelişim. E. Deniz içinde, *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Maya Yayıncılık.
- Trenor, L., Graber, K., Housner, L. and Wiegand, R. (1998). Middle School Students' Perceptions of Educational and Same-Sex Physical Education Classes. *Journal of Teaching in Physical Education*, 18 (1), 43-56.
- Tomporowski, P. D., Davis, C. L., Miller, P. H. and Naglier, J. A. (2008). Exercise and Children's Intelligence, Cognition and Academic Achievement. *Educational Psychology Review*, 20, 111-131.
- Turanlı, N. ve Karakaş, T. N. (2008). Matematik Eğitimi Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. Ankara: *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(3), 17-29.
- Tutal, V. (2014). *Ortaokul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Tutkun, T., Genç, S. Z. ve Çoruk, A. (2015). Değer ve Eğitimi Sorunsalı: Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Durum Tespiti. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 374-397.
- Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi*. (2014). Mayıs 6, 2022 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu: <https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/saglikli->

beslenmehareketlihayadb/Fiziksel_Aktivite_Rehberi/Turkiye_Fiziksel_Aktivite_Rehberi.pdf adresinden alındı

- Türkmen, M. ve Varol, R. (2017). *İmam Hatip Ortaokullarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması*. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 749-762.
- Türkmen, M., Ozkan, A. ve Murat, K. L. (2015). Investigation of the relationship between physical activity level and healthy life-style behaviors of academic staff. *Educational Research and Reviews*, 577-581.
- Uğurlu, S. N. (2018). *Sosyal psikolojide tutumlar ve tutum değişimi*. Ankara: İmge
- Ungerer-Röhrich, U., Eisenbarth, I., Popp, V. and Quante, S. (2011). Mehr Bewegung in die Kita! In: Ungerer-Röhrich, Ulrike (Hrsg.): Praxis kompakt: Bewegungsförderung- Angebote und Projekte. *Sonderheft der Zeitschrift Kindergarten heute- Die Fachzeitschrift für Erziehung, Bildung und Betreuung von Kindern*, 4-9.
- Walton-Fisette, J. L. and Wuest, D. A. (2018). Foundations of physical education, exercise, and sport. *New York: McGraw-Hill Education*.
- Yaldız, A. S., & Özbek, O. (2018). Primary School Students' and Their Parents' Attitudes Towards Participation in Physical Education Courses. *Kastamonu Education Journal*, 26(1), 75-82.
- Yavuz, F., Begde, Z., Özkan, İ. ve Özyürek, A. (2015). Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Spor. : *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*. 3(3), 479-488. Doi : 10.14486/IJSCS314
- Yetim, A. (2019). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Gazi Kitap Evi.
- Yıldız, E. ve Çetin, Z. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. *H.Ü Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Doi: 10,21020/hsbfd.427140
- Yıldız, Ö. ve Güven, Ö. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinden Beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 525-538.
- Yıldız, G., Bilgin, E., Korur, E. N., Yüksel, Y. ve Demirhan, G. (2019). Orta Okul Öğrencileri için Fiziksel Aktivite Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 63-73.
- Yoncalık, O. (2004). Milli Eğitimde Bir Kültür Aktarım Alanı Olarak Halk Oyunları (Dansları) ve Beden Eğitimi Öğretmenliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 32(164), 81-92.
- Zimbardo, P. G. ve Gerrig, R. J. (2014). *Psikoloji ve yaşam*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Zorba, E., ve Saygın, Ö. (2009). Fiziksel aktivite ve uygunluk. *İnceler Ofset, Ankara*.

EKLER

Ek 1. Etik kurul izni

	AMASYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Ek-1

Araştırmanın Başlığı: "Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi"	
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih	26.10.2021
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih	01.11.2021
Karar tarihi	01.11.2021

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad, soyad ve imzaları.

(Başkan)
Doç. Dr. Songül KEÇECİ
KURT

(Üye-Bşk Yardımcısı)
Dr. Öğr. Üyesi Fatih CAN

(Üye- Raportör)
Dr. Öğr. Üyesi Melike BAŞ

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Kürşat EFE

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Davut AĞBAL

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ

Ek 2. Milli Eğitim İzin Belgesi

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34659092-605.01-41225088
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Erkan ADAK)

13/01/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Amasya Üniversitesi Rektörlüğünün 28.12.2021 tarihli ve 49188 sayılı yazısı.

Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Erkan ADAK'ın Dr. Öğr Üyesi İknur YAZICILAR ÖZÇELİK danışmanlığında yürüttüğü "Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu anket uygulama isteği kapsamında, İlimiz Şahinbey ilçesinde ekli listede isimleri belirtilen okullarda öğrenim gören öğrencilere yönelik araştırma çalışma isteği, ilgi yazıda belirtilmektedir.

Bu kapsamda bahsi geçen anket uygulama isteği, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi kapsamında değerlendirilmiş olup; araştırmacının, araştırmasının bitiminden itibaren 15 gün içerisinde araştırma sonuçlarını 2 kopya halinde CD içerisinde Müdürlüğümüze bildirmesi şartıyla, İlimiz Şahinbey ilçesinde ekli listede isimleri belirtilen okullarda öğrenim gören öğrencilere yönelik anket uygulama isteğinin, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosu bünyesinde oluşturulan komisyonun uygunluk raporu doğrultusunda uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınıza da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

Yasin TEPE
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Nihat KARABİBER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres : Pınarbaşı Mah.58067 Sok. Şehitkamil Gaziantep

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-sbp>
Belgi için : Mül. Yrd. M. Ali TIRYAKOĞLU Şef E. YILDIRIM VHKİ: S.AYYILDIZ

Telefon No : 0 (342) 280 27 82
E-Posta: gaziantep@meb.gov.tr
Kop. Adresi : muh@adl1.kap.gov.tr

Ünvan : Veri Hızlandırma ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi: www.gaziantepmeb.gov.tr Faks:3422802847

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evdsis.meb.gov.tr> adresinden 5bb1-9c79-3ab6-b3e3-b3db koda ile teyit edilebilir.

Ek 3. Kişisel Bilgi Formu

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Cinsiyetiniz: ☐ Kız ☐ Erkek

Sınıfınız: ☐ 5. Sınıf ☐ 6.Sınıf ☐ 7. Sınıf ☐ 8.Sınıf

Babanızın Eğitim Durumu:

☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐
Lisansüstü

Annenizin Eğitim Durumu:

☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐
Lisansüstü

Babanız Düzenli Spor Yapar mı? ☐ Evet ☐ Hayır

Anneniz Düzenli Spor Yapar mı ? ☐ Evet ☐ Hayır

Beden eğitimi ve spor dersinde kendinizi nasıl görüyorsunuz?

☐ Yeterli ☐ Kısmen Yeterli ☐ Yetersiz

Spor yapıyor musunuz?

☐ Evet.... ☐ Hayır

- ☐ Serbest zaman değerlendirmek için spor yapıyorum
☐ Lisanslı olarak okul/kulüp takımlarında spor yapıyorum

Haftada kaç gün egzersiz / antrenman yapıyorsunuz?

☐ Haftada 1 gün ☐ Haftada 2 gün ☐ Haftada 3 gün ☐ Haftada 4 gün ve üzeri

☐ Egzersiz / antrenman yapmıyorum

Ek 4. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

BEDEN EĞİTİMİ DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Sayın öğrenci,

Aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsanız, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

1= Kesinlikle Katılmıyorum

2= Katılmıyorum

3= Kararsızım

4= Katılıyorum

5= Kesinlikle Katılıyorum

1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1) (2) (3) (4) (5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)

16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)

Ek 5. Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutum Ölçeği

FİZİKSEL AKTİVİTEYE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

1= Kesinlikle Katılmıyorum 2= Katılmıyorum 3= Kararsızım 4= Katılıyorum 5= Kesinlikle Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Alt boyutlar
1. Fiziksel aktivite esnasında öğretmenimi/ antrenörümü dinlemem.	5	4	3	2	1	İsteklilik
2. Fiziksel aktivite ile ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	5	4	3	2	1	
3. Fiziksel aktiviteye ailem istediği için katılırım.	5	4	3	2	1	
4. Fiziksel aktivitelere katılmaktan nefret ederim.	5	4	3	2	1	
5. Fiziksel aktivite yaparken boşa zaman harcadığımı düşünürüm.	5	4	3	2	1	
6. Fiziksel aktivite yapmak sıkıcıdır.	5	4	3	2	1	
7. Fiziksel aktivite hakkında bir şey bilmesem de olur.	5	4	3	2	1	
8. Okulda daha fazla fiziksel aktivite imkânı olmasını isterim.	1	2	3	4	5	Sevgi
9. Okulda fiziksel aktivitelere katılmak için zamanın bir an önce gelmesini beklerim.	1	2	3	4	5	
10. Fiziksel aktivitelere katılmak için daha fazla çevresel imkân (Oyun sahası, spor salonu vb.) sahip olmak isterim.	1	2	3	4	5	
11. Fiziksel aktiviteye katılmak beni mutlu eder	1	2	3	4	5	
12. Zamanımın çoğunda fiziksel aktivite yapmak isterim.	1	2	3	4	5	
13. Düzenli olarak (haftada en az 3 gün) fiziksel aktivite yaparım.	1	2	3	4	5	Fayda
14. Boş (serbest) zamanlarımda fiziksel aktivite yapmaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5	
15. Fiziksel aktivite hakkında arkadaşlarımla konuşmaktan zevk alırım.	1	2	3	4	5	
16. Fiziksel aktiviteden sonra zihinsel ve bedensel olarak rahatladığımı düşünürüm.	1	2	3	4	5	
17. Fiziksel aktivite beni sosyal hayata hazırlar.	1	2	3	4	5	
18. Fiziksel aktivite sırasında yeni insanlar tanımaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5	Sosyalleşme
19. Fiziksel aktivite yaparken başkaları ile iş birliği yapmaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5	
20. Fiziksel aktivite esnasında öğretmenimin/ antrenörümün her talimatını yerine getiririm.	1	2	3	4	5	
21. Fiziksel aktivite yaparken iş birliği duygularım gelişir.	1	2	3	4	5	
22. Fiziksel aktiviteler hakkında başkalarıyla konuşmak beni rahatsız eder.	5	4	3	2	1	Öz Güven
23. Fiziksel aktivitelerde iddialı değilim.	5	4	3	2	1	
24. Fiziksel aktivite yaparken ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	5	4	3	2	1	
25. Fiziksel aktivite yapmanın zor olduğunu düşünürüm.	5	4	3	2	1	

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Adak, E. *Yazıcılar-Özçelik, İ.* (17-18 Nisan 2023). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi.3.Uluslararası Akdeniz Kongresinde (3. International Mediterranean Congress) sunulmuş sözel bildiri

İŞ DENEYİMİ

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, 2013-Devam ediyor

İLETİŞİM

E-posta Adresi:

Orcid Numarası